

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

نقش زنان روستایی در توسعه فعالیت های شیلاتی

مقام معظم رهبری

«اقتصاد مقاومتی معنی آن اقتصادی که در شرایط فشار، در شرایط تحریم، در شرایط دشمنی ها و خصومت های شدید می تواند تعیین کننده رشد و شکوفایی کشور باشد.»

ارکان اقتصاد مقاومتی

مقاوم بودن اقتصاد

استفاده از همه‌ی ظرفیتهای دولتی و مردمی

حمایت از تولید ملی

مدیریت منابع ارزی

مدیریت مصرف

اهداف اساسی سیاست های توسعه کشاورزی در برنامه پنج ساله ششم دولت (۱۳۹۶-۱۴۰۰) (بخش ۷ کشاورزی ، ماده ۳۱)

۱- اصلاح الگوی کشت و ارتقای بهره وری عوامل تولید

۲- ارتقاء کارآمدی نظام سیاست گذاری و ارتقاء نقش و سطح مشارکت کشاورزان

۳- امنیت غذایی و نیل به خودکفایی و افزایش تولید در محصولات اساسی زراعی ، دامی و آبرزی پروری

۴- تقویت و تکمیل زنجیره های تولید

۵- توسعه صادرات با هدف برقراری تراز مثبت بازرگانی در بخش

۶- ارتقاء بهره وری آب و خاک

۷- حمایت از بهره برداران

الزامات قانون برنامه ششم

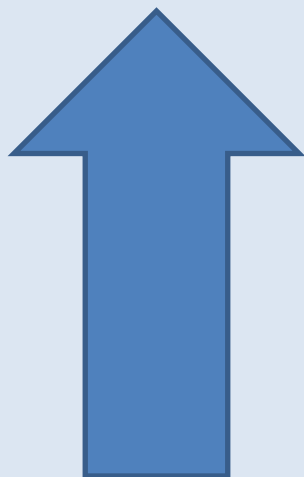
❑ ماده ۳۳ در حوزه حمایت از بخش کشاورزی و توسعه

❑ ماده ۷۱ در حوزه اشتغال

❑ ماده ۲۲ در حوزه کسب و کار

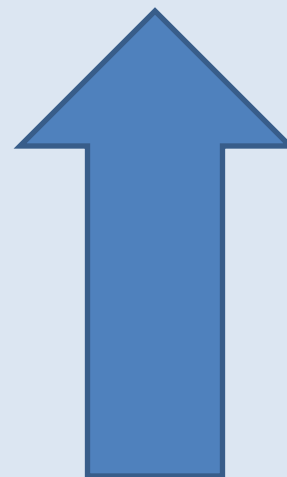
❑ ماده ۲۷ در حوزه توسعه روستایی به طور مستقیم و بهره برداری از ظرفیت های روستا و حمایت از بخش غیر دولتی را در توسعه کسب و کار و کارآفرینی مورد توجه قرار داده است.

شاخص توسعه یافتگی جوامع

کاهش

بیکاری

افزایش

اشتغال

➤ ۴۴/۹ درصد جمعیت در سال

۹۸ در سن کار بوده و از نظر

اقتصادی فعال هستند.

➤ نرخ مشارکت اقتصادی در بین

زنان نسبت به مردان و در نقاط

شهری نسبت به نقاط روستایی کم

تر است.

(نتایج طرح آمارگیری نیروی کار در تابستان ۹۸)

(مرکز آمار ایران)

تامین
مسکن

ضریب
باسوادی

تندرستی
شاخص های
تغذیه

ایجاد اشتغال
و درآمد بالا

توزیع مناسب میان زن و مرد

جامعه توسعه نیافته

توسعه کشاورزی

دستیابی به
افزایش تولید

افزایش سطح
زیر کشت

فشار بالا بر
میزان جمعیت

تولید بالاتر
به هر قیمت

تفکرات
کشاورزی بدون
تخریب و یا
توسعه پایدار

**نقش زنان در توسعه پایدار
دست یافتنی نیست
بلکه دست ساختنی است.**

نقش زنان در توسعه پایدار

خودسازی

باورها و
مهارت های
خود

آموزش

تقویت بنیه
علمی و عملی

نقش آفرینی
زنان

کار آفرینی

دیدگاه شومپیتر ۱۹۳۴ : طبق نظر وی کارآفرین نیروی محرکه و موتور توسعه اقتصادی می باشد، وی مشخصه کارآفرین را نوآوری می داند .

به عبارت دیگر ویژگی تعیین کننده در کارآفرینی همانا انجام کارهای جدید و یا ابداع روشهای نوین درانجام کارهای جاری است.

از نظر وی نوآوری در هر یک از زمینه های ذیل کارآفرینی محسوب می شود:

- ارائه کالا یا محصول جدید
- ارائه روش جدید در فرایند تولید یا عرضه خدمت
- گشایش بازاری تازه
- ایجاد هر گونه تشکیلات جدید در صنعت
- یافتن منابع جدید

کار آفرینی:

- کار آفرینی به دنبال ایجاد ارزش جدید بوده است.
- کار آفرینی یک فرهنگ و تفکر و هنر است.
- کار آفرینی عامل ایجاد ثروت و توزیع درآمد در جامعه است.
- کار آفرینی مدیریت فرصت است.
- کار آفرینی متعهد شدن و مسئولیت پذیری در کارهای جدید است.
- عناصر مهم کار آفرینی = فرصت ، ریسک ، خلاقیت

ویژگیهای کار آفرینان

خود باوری

خلاقیت

استقلال طلبی

ریسک پذیری

تحمل ابهام و عدم قطعیت

اعتماد به نفس

جهت گیری در راستای اهداف

اصرار بر حل مشکلات

واقع بینی

انعطاف پذیری

حس همکاری

حس قدرت

انواع کارآفرینی :

- کارآفرینی آزاد یا مستقل independent entrepreneurship
خودفرد ، تولید کننده کار است و در بنگاه اقتصادی که خود
ایجاد کرده است به نوآوری و مواجهه با مخاطرات می پردازد.
- کارآفرینی سازمانی entrepreneurship :
کسی که تحت حمایت یک شرکت یا سازمان از قبل تشکیل شده
محصولات ، فعالیت ها و تکنولوژی جدید را کشف و به بهره
برداری می رساند.

کار آفرینی روستایی :

□ کار آفرینی روستایی اساساً تفاوتی با کار آفرینی در شهر ندارد جز اینکه باید آنرا در فضای روستا تصور نمود. (پترین ۱۹۹۴)

□ بکارگیری نوآورانه منابع و امکانات روستا در راستای شکار فرصت های

کسب و کار

تفاوت کارآفرینی و اشتغال زایی :

اشتغال بخشی از نتایج حاصل از کارآفرینی است.

مقوله کارآفرینی تولید ثروت ، توسعه تکنولوژی و اشتغال مولد را به همراه دارد.

کارآفرینی علاوه بر ایجاد اشتغال زایی منجر به بارور شدن خلاقیت ها ، ترغیب به نوآوری و توسعه آن ، افزایش اعتماد به نفس ، ایجاد و توسعه فناوری ، ثروت در جامعه و افزایش رفاه عمومی است.

کارآفرینی فرایند ارزش آفرینی است چون تنها محدود به حوزه کسب و کار نمی شود ، بلکه شامل حوزه های اجتماعی ، سیاسی و فرهنگی نیز می شود.

مشاغل خانگی

برابر قانون ساماندهی و حمایت از مشاغل خانگی به آن دسته از فعالیت‌هایی که توسط عضو یا اعضا خانواده در فضای مسکونی در قالب یک طرح کسب و کار بدون ایجاد اخلال در آرامش واحدهای مسکونی همجوار شکل می‌گیرد و منجر به تولید و عرضه کالا به بازار می‌شود، مشاغل خانگی گفته می‌شود.

بر اساس آمار، ۸۲ درصد زنان و ۱۸ درصد مردان علاقمند ورود به کسب و کارهای خانگی هستند.

مشاغل خانگی یکی از راه‌های ایجاد اشتغال و درآمد برای افراد جویای کار به ویژه زنان خانه‌دار و سرپرست خانوار به شمار می‌رود.

با نگاهی گذرا به اقتصاد کشورهای توسعه یافته و در حال توسعه می‌توان به اهمیت کسب و کارهای بومی و خانگی بازار محور پی برد به نحوی که هم اکنون **چین، ایتالیا، استرالیا و انگلستان** از جمله کشورهای موفق در زمینه توسعه کسب و کار خانگی و کارآفرینی خانوادگی به شمار می‌روند.

بر اساس گزارش دفتر آمار اتحادیه اروپا، **هلند** با ۱۳,۷ درصد دارای بیشترین شاغلان خانگی بوده است و در تمامی کشورهای عضو منطقه یورو و اتحادیه اروپا، شمار کسانی که دارای مشاغل خانگی هستند از شمار افرادی که از خانه برای دیگران کار می کنند، بیش تر است.

تا سال ۲۰۱۷، شمار زنانی که در خانه کار می کرده اند از مردان بیشتر بوده و تنها در **دانمارک و هلند** شمار کارکنان مرد در حوزه مشاغل خانگی بیشتر از شمار کارکنان زن است. در بین گروه های سنی مختلف نیز، بیشتر شاغلان در بخش کسب و کارهای خانگی در گروه سنی ۲۵ تا ۴۹ سال بوده اند.

مزایای مشاغل خانگی

- ایجاد توازن بین مسئولیت خانوادگی زنان و اشتغال آنها
- انجام کسب و کارهای خرد و کوچک خانگی با کمترین هزینه و مواد اولیه در کنار خانواده
- حذف هزینه‌های مربوط به رهن و اجاره کارگاه یا مغازه
- کاهش هزینه‌های ایاب و ذهاب
- ایجاد اشتغال پایدار و درآمدزایی برای خانواده
- استفاده از سایر اعضای خانواده به عنوان نیروی کار اشاره کرد.
- افزایش نشاط اجتماعی و شادابی بانوان

مشاغل خانگی در ایران

برابر اعلام ستاد ساماندهی و حمایت از مشاغل خانگی، تاکنون **۱۵۱** هزار شغل در زمینه کسب و کارهای خانگی ایجاد شده و طی شش ماهه سال **۱۳۹۷** نیز **۶۲۹** مورد بازارچه و نمایشگاه در نقاط و استانهای مختلف در این زمینه راهاندازی و فعال شده است.

۶۲ درصد زنان سرپرست خانوار

۳۸ درصد افراد غیر سرپرست خانوار

طی سالهای **۱۳۹۵** تا بهمن **۱۳۹۷** بیش از **۵۴۰** هزار نفر در سامانه مشاغل خانگی ثبت نام کردند که از این تعداد، **۲۱۳** هزار نفر موفق به دریافت مجوز شده اند.

موانع و مشکلات مشاغل خانگی

- تصویب و دریافت تسهیلات از وزارت کار و ...
- تامین منابع مالی از قبیل تسهیلات بانکی و تجهیزات سرمایه ای
- حمایت کم مالی و معنوی از مشاغل مذکور
- تامین منابع اطلاعاتی برای بهینه سازی مشاغل مذکور و رقابت در بازار کار
- وابستگی زیاد مشاغل مذکور به وجود پشتیبان به منظور ایجاد زنجیره تولید برای حضور در بازار
- باتوجه به افزایش نرخ تورم در جامعه و قدرت کم رقابت پذیری مشاغل خرد مذکور با شرکتهای بزرگ
- تجدید نظر در دستورالعمل اجرائی قانون ساماندهی و حمایت از مشاغل خانگی وزارت کار و رفاه اجتماعی و لحاظ نمودن نظرات کارشناسی دستگاههای اجرائی و بروز نمودن ان

نقش زنان روستایی

تامین امنیت غذایی خانوار روستایی

درآمد زایی و اشتغال

سلامت فرزندان و خانواده

جایگاه زن روستایی در جهان

مجمع عمومی سازمان ملل، با توجه به نقش تعیین کننده زنان روستایی در توسعه در چهارمین کنفرانس جهانی زنان در بیجینگ چین در سال ۱۹۵۵ به دنبال قطعنامه ۶۲/۱۳۶ سازمان ملل در دسامبر ۲۰۰۷، روز ۱۵ اکتبر (۲۳ مهر) را به عنوان روز جهانی زنان روستایی اعلام کرد.

هدف سازمان ملل از برگزاری روز جهانی زنان روستایی «حمایت از زنان روستایی برای دسترسی پایدار به منابع غذایی، مبارزه با فقر و امنیت غذایی» است.

فعالیت های این روز در سطح دنیا

اجرای برنامه های جهانی برای توانمندسازی زنان کشاورز و بهره بردار

اجرای پروژه های درآمد زا

برگزاری نمایشگاه برای عرضه محصولات زنان روستایی

برگزاری کارگاه های آموزشی - مهارتی

پروژه های اشتغالزای بین المللی

❖ پروژه های GGP همکاری مشترک دفتر امور زنان روستایی با سفارت ژاپن

(Grant Assistance for Grassroots Human Security Projects)

❖ پروژه های تله فود (Telefood)

تحت برنامه امنیت غذایی از اعتبارات بلاعوض سازمان خواربار و کشاورزی ملل متحد FAO

سازمان همکاری بین المللی ژاپن (JICA) جایکا (JICA : Japan International

Cooperation Agency) نام یک سازمان مستقل دولتی بین المللی در ژاپن است که به کشورهای در حال توسعه کمک میکند

وضعیت فعالیت زنان در کشاورزی ایران

۴۹ درصد فعالیت های کشاورزی در ایران

جزو کم درآمدترین گروه های اجتماعی

یازده میلیون نفر جمعیت معادل ۱۶ درصد جمعیت کشور

۷۰ درصد این جمعیت باسواد

بیش از ۷۰ درصد فعالیت های مربوط به فراوری محصولات باغی

در کاشت و فراوری گیاهان دارویی

وضعیت فعالیت زنان در کشاورزی ایران

۹۰ درصد از فعالیت های مربوط به نوغانداری

بیش از ۸۰ درصد تولید صنایع دستی

بیش از ۷۰ درصد تولید سبزی و صیفی

حدود ۸۰ درصد فعالیت های مربوط به کاشت و نشای برنج ، چای

بیش از ۸۰ درصد فعالیت های مرتبط با دامپروری به ویژه دام سبک و طیور بومی

حدود ۷۰ درصد زیتون کاران

رویکرد وزارت جهاد کشاورزی در برنامه ریزی و سیاستگذاری های مرتبط با توانمند سازی زنان روستایی و عشایری

- ۱- ظرفیت سازی در جامعه محلی برای جلب مشارکت زنان، توسعه فضای کسب و کار و واگذاری فعالیت ها و توسعه طرح تسهیلگران
- ۲- تسهیل دسترسی زنان به منابع مالی و اعتباری
- ۳- ظرفیت سازی حقوقی و قانونی برای رسمیت دادن به فعالیت های زنان و قانونمند کردن آن ها
- ۴- تقویت نقش زنان در ارتقای بهره وری از منابع پایه تولید، شاخص های توسعه پایدار و ترویج فرهنگ تولید و مصرف محصول سالم و ارگانیک
- ۵- بهره گیری از امکانات و فرصت های طرح مشاغل خانگی برای توسعه کارآفرینی زنان روستایی
- ۶- افزایش سطح پوشش آموزش های ترویجی - مهارتی برای توسعه کسب و کار
- ۷- توجه ویژه به آموزش های کارآفرینی، خلاقیت و خود باوری

اهداف

- شناسایی زنان روستایی کارآفرین و ترویج فرهنگ کارآفرینی در جامعه روستایی
- ارتقای سطح دانش ، بینش و مهارت های حرفه ای زنان
- توسعه تعامل بین فکر ، سرمایه ، منابع و امکانات
- حمایت از مشاغل خانگی
- زمینه سازی ایجاد تشکل اقتصادی پایدار
- افزایش میزان دسترسی زنان روستائی به منابع "آب، زمین، سرمایه، تسهیلات، اعتبارات، خدمات آموزشی، ترویجی و پژوهش"
- افزایش آگاهی، ایجاد روحیه خودباوری، اعتماد به نفس و تقویت روحیه مشارکتی
- افزایش ضریب امنیت و سلامت غذایی خانوار روستایی

سیستم های مالی خرد راهی برای رسیدن به عدالت اجتماعی

- ارائه خدمات مالی خرد، آسان و سریع به افراد موثر در عرصه تولید و لی کم درآمد و فاقد مالکیت و ضامن معتبر مانند زنان روستایی از دهه ۶۰ در دنیا آغاز شد و از دهه ۹۰ توسعه یافت. این برنامه به عرضه خدمات مالی به افراد فقیر و کم درآمدی می پردازد که از نظر اقتصادی فعال هستند.
- ایجاد اشتغال از طریق توسعه فعالیت های اقتصادی، رسیدن به امنیت غذایی و مقابله با تحریم ها، جلوگیری از مهاجرت و توانمند شدن خانوارهای روستایی برای ایفای نقش موثرتر در توسعه و تعالی کشور از اهداف این برنامه است.

فقر زدایی

افزایش درآمد خانوارهای کم درآمد شهری و روستایی
روش و نحوه اجراء برنامه های اعتبارات خرد متنوع بوده کشورها بر اساس شرایط اجتماعی
خود نوآوری هایی
ماهیت این برنامه ها توسعه ای بوده و علاوه بر عرصه وام، سایر خدمات آموزشی و اجتماعی
نیز به وام گیرندگان کم درآمد ارائه می شود

15/02/2011 12:

مهمترین اهداف تشکیل صندوقهای اعتبارات خرد

- ✓ توانمند سازی جامعه محلی از طریق ایجاد بستری مناسب برای مشارکت جمعی زنان
- ✓ تجمع سرمایه های اندک روستائیان و برنامه ریزی در جهت استفاده صحیح از آنها.
- ✓ سهولت تأمین وام به دور از ضوابط دست و پاگیر مؤسسات بانکی.
- ✓ تأمین مالی پروژه های خرد و کوچک درآمدزا به منظور تنوع سازی درآمد و ایجاد اشتغال مکمل در فعالیتهای کشاورزی و غیرکشاورزی
- ✓ تحت پوشش قرار دادن زنان کم درآمد و سرپرست خانوار روستایی
- ✓ ارتقای شاخص های فرهنگی، افزایش تعامل اجتماعی ، تقویت فرهنگ دیگر یاری و کمک به همنوع
- ✓ ایجاد اشتغال، افزایش درآمد و بهبود معیشت خانوار، جلوگیری از مهاجرت و حفظ بنیان خانواده
- ✓ توسعه مشاغل خانگی و ترویج فعالیت های جمعی و خانوادگی
- ✓ ترویج فرهنگ پس انداز

نمونه

شناسایی، انتخاب، معرفی و به کارگیری تولید کنندگان نمونه در فرایند ترویج کشاورزی به دلیل تاثیر آنها در پیشبرد اهداف ترویج کشاورزی از اهمیت ویژه ای برخوردار است.

انتخاب زنان روستائی، عشایری و کشاورز، بستر لازم را برای ارائه تجربیات بومی و محلی کشاورزان نمونه زن در کنار دانش نوین ترویجی برای تحقق اهداف و برنامه های توسعه کشاورزی فراهم می کند.

ایجاد انگیزه بیشتر در نمونه ها جهت حضور در عرصه تولید

ایفای نقش الگویی برای سایر تولید کنندگان در فرایند کشاورزی و تولیدات روستایی

فراهم کردن زمینه رقابت سازنده و سالم بین تولید کنندگان بخش کشاورزی و تولید کنندگان روستایی

حضور زنان روستایی در امور اجتماعی

ارتباط و تعامل زنان نمونه بخش کشاورزی با مسئولین، سازمانهای مردم نهاد

نمایشگاه ادواری

شناساندن جایگاه زنان روستایی و نقش آنان در تولید به جامعه شهری و قدردانی از آنان

گسترش امکانات بازاریابی و بازاررسانی مؤثر تولیدات زنان روستایی
معرفی قابلیت ها و توانمندی زنان روستایی در تولید و عرضه محصولات کشاورزی

ایجاد انگیزه بیشتر جهت حضور در عرصه تولید :

- ایفای نقش الگویی برای سایر تولید کنندگان در فرایند کشاورزی و تولیدات روستایی
- فراهم کردن زمینه رقابت سازنده و سالم بین تولیدکنندگان بخش کشاورزی و تولیدکنندگان روستایی
- حضور زنان روستایی در امور اجتماعی
- ارتباط و تعامل زنان نمونه بخش کشاورزی با مسئولین، سازمانهای مردم نهاد

دریا برای یک کشور یک فرصت بزرگ برای پیشرفت و
حفظ منافع ملی است . فواید دریا برای یک کشور و یک
ملت ، فواید راهبردی است ، فواید بزرگ و کلان است

میزان تولیدات شیلاتی جهان

✖ میزان کل تولیدات شیلاتی جهان در سال ۲۰۱۷ معادل ۲۰۴ میلیون تن بوده است که از این میزان ۹۲ میلیون تن از طریق صید و ۱۱۲ میلیون تن از طریق آبزی پروری تامین شده است.

✖ برای اولین بار در تاریخ، در سال ۲۰۱۳ میزان تولیدات آبزی پروری از تولیدات صید پیشی گرفته و سهم تولیدات آبزی پروری در آن سال به بیش از ۵۱٪ از کل تولیدات شیلاتی رسید.

✖ این سهم طی سال های بعد با روند رو به رشد آرامی به ۵۵٪ در سال ۲۰۱۷ رسیده است.

Photo: Sjømatrådet/Johan Wildhagen

رتبه ایران در تولیدات شیلاتی جهان

✖ رتبه ۲۴ در کل تولیدات شیلاتی

✖ رتبه ۲۶ در صید آبزیان

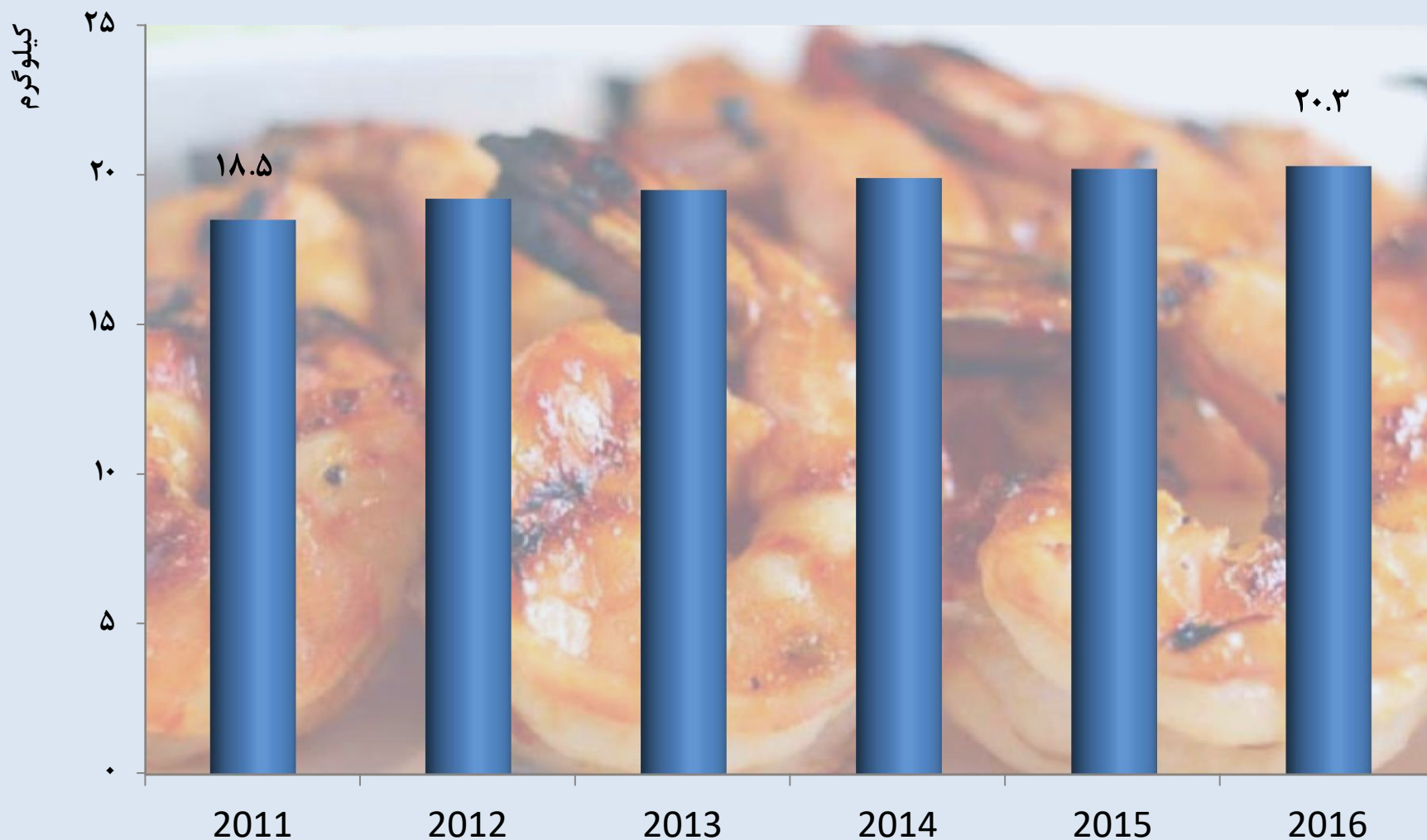
✖ رتبه ۱۹ در تولیدات آبزی پروری

رتبه اول پرورش ماهیان سردابی در آب شیرین
رتبه اول صید تون ماهیان در غرب اقیانوس هند

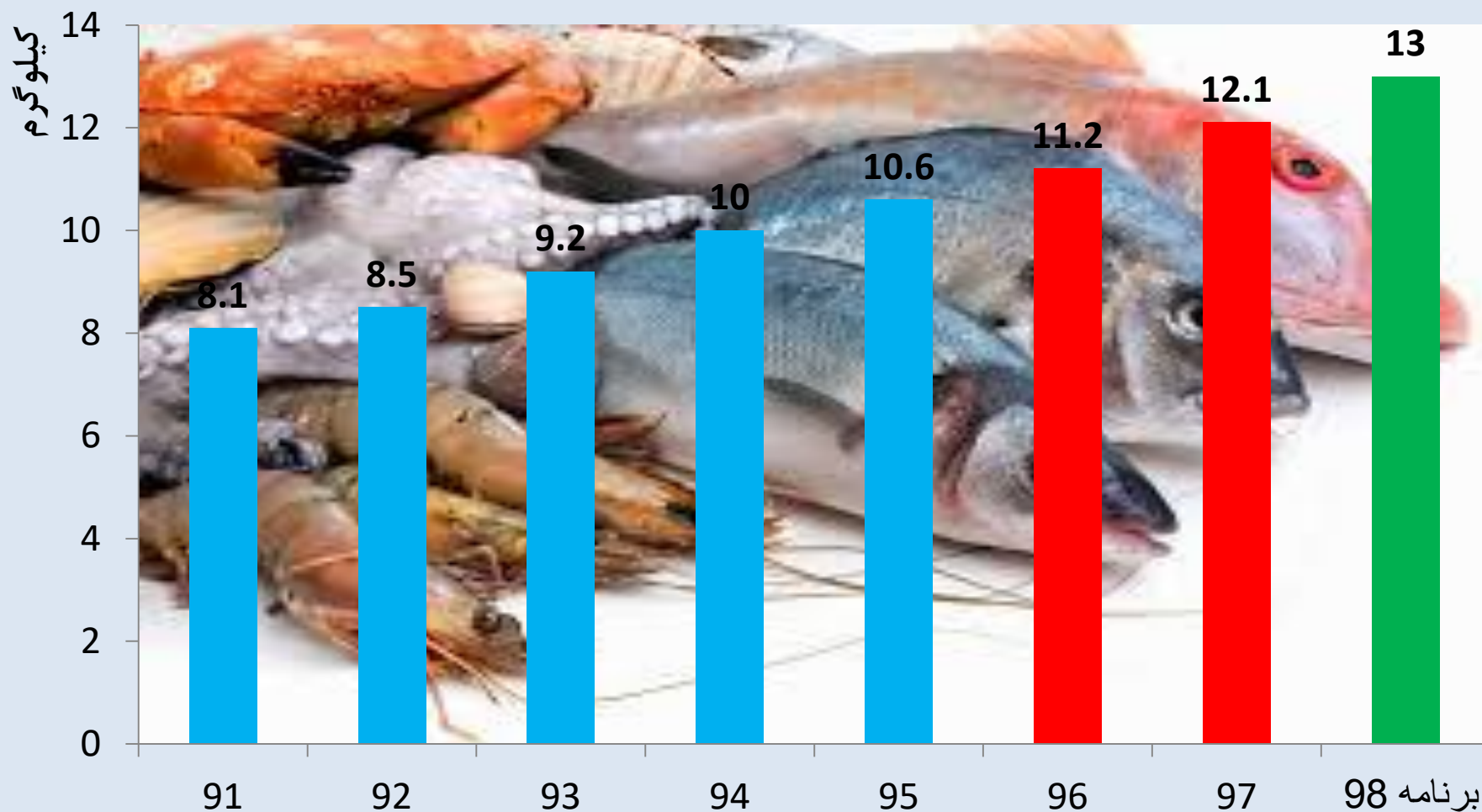
برترین کشورهای تولید کننده آبزیان در جهان

صید (میلیون تن)	آبزی پروری (میلیون تن)	جمع (میلیون تن)
چین	۶۴	۷۹
اندونزی	۱۵/۸	۲۲/۶
هند	۶/۱	۱۱/۶

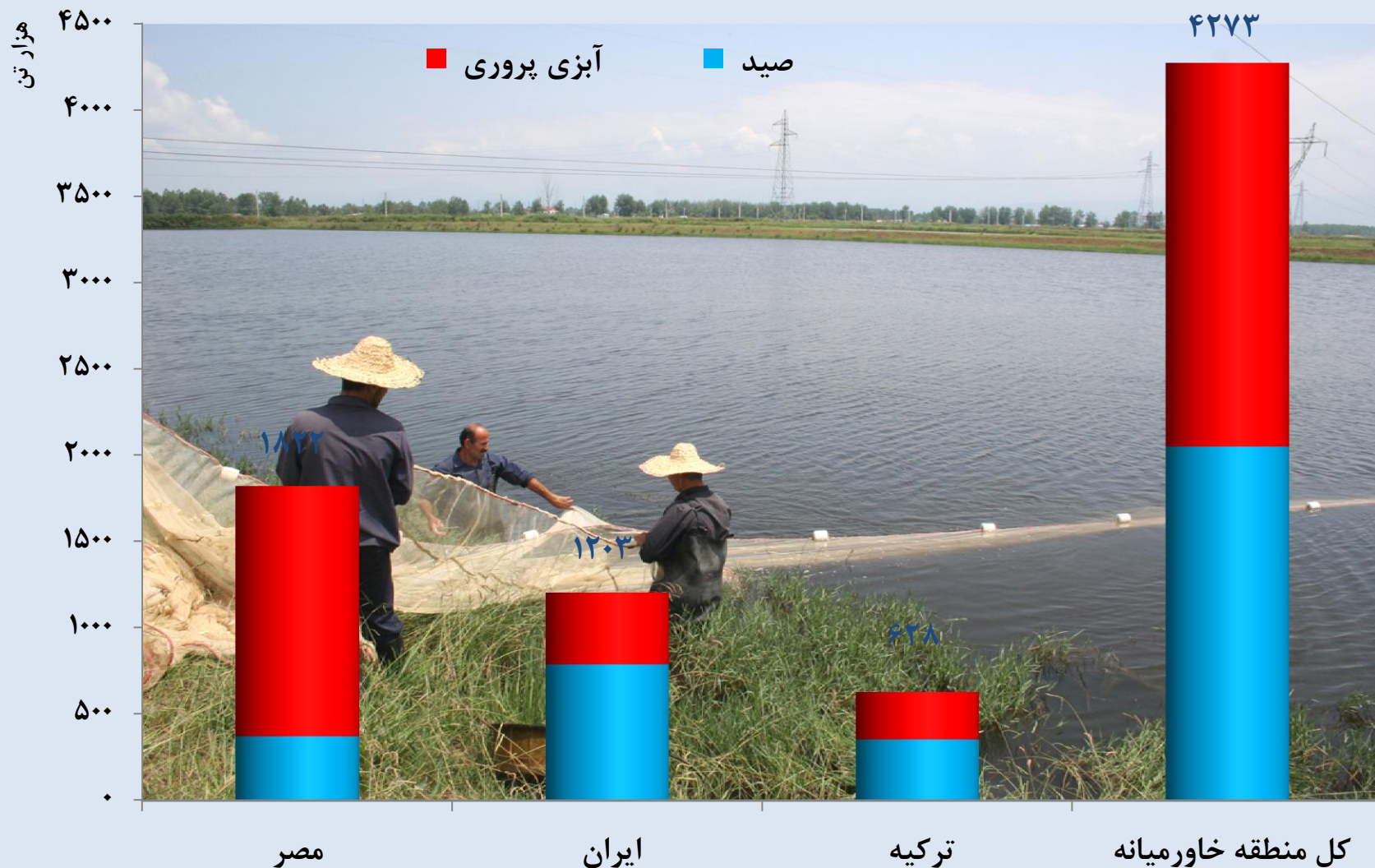
متوسط مصرف سرانه جهانی آبزیان

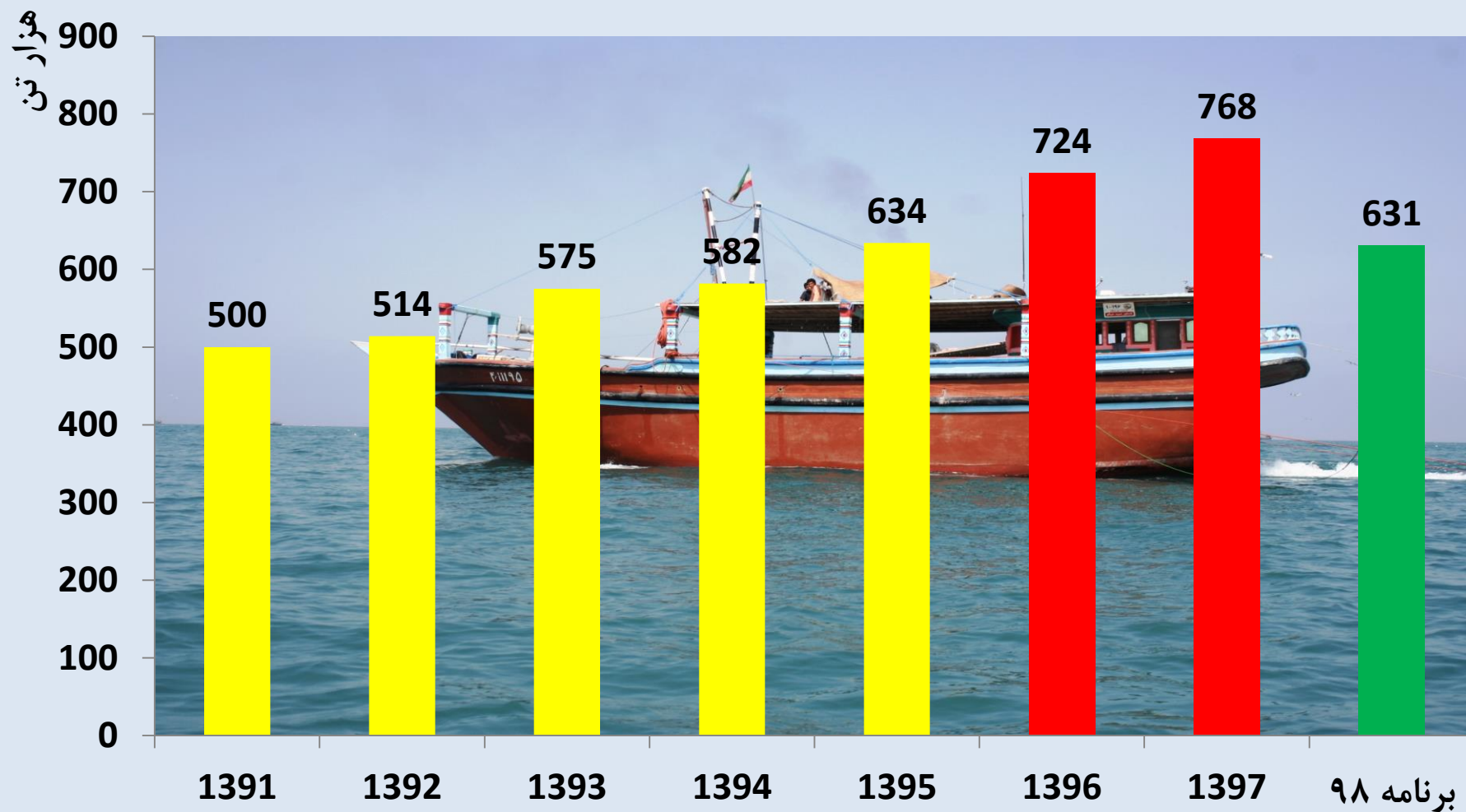
میزان مصرف سرانه ۹۷-۱۳۹۱

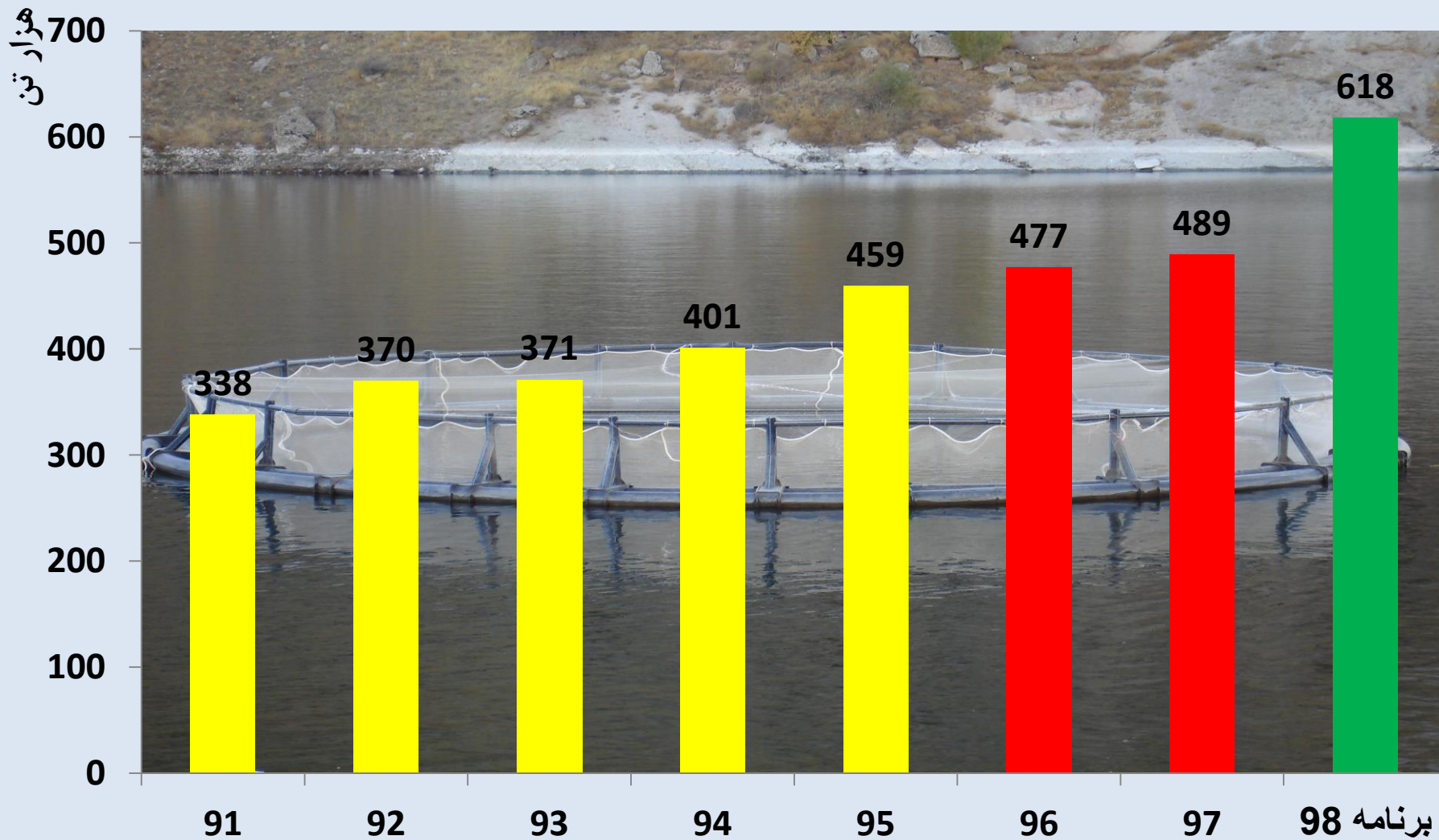
تولیدات شیلانی در منطقه خاورمیانه در سال ۲۰۱۷

میزان صید آبزیان ۹۷-۱۳۹۱

هیزان آبنی پروری ۹۷-۱۳۹۱

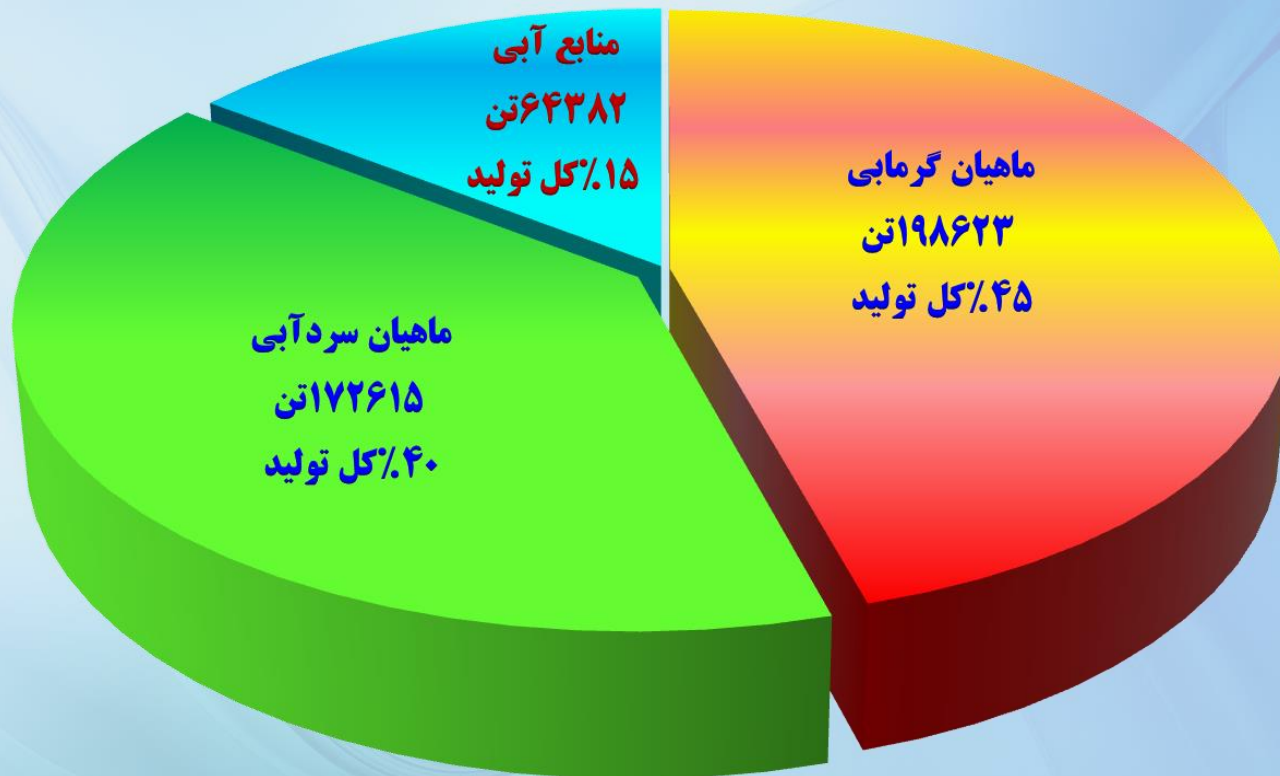
میزان اشتغال ۹۷-۱۳۹۱

گونه های اصلی پرورش

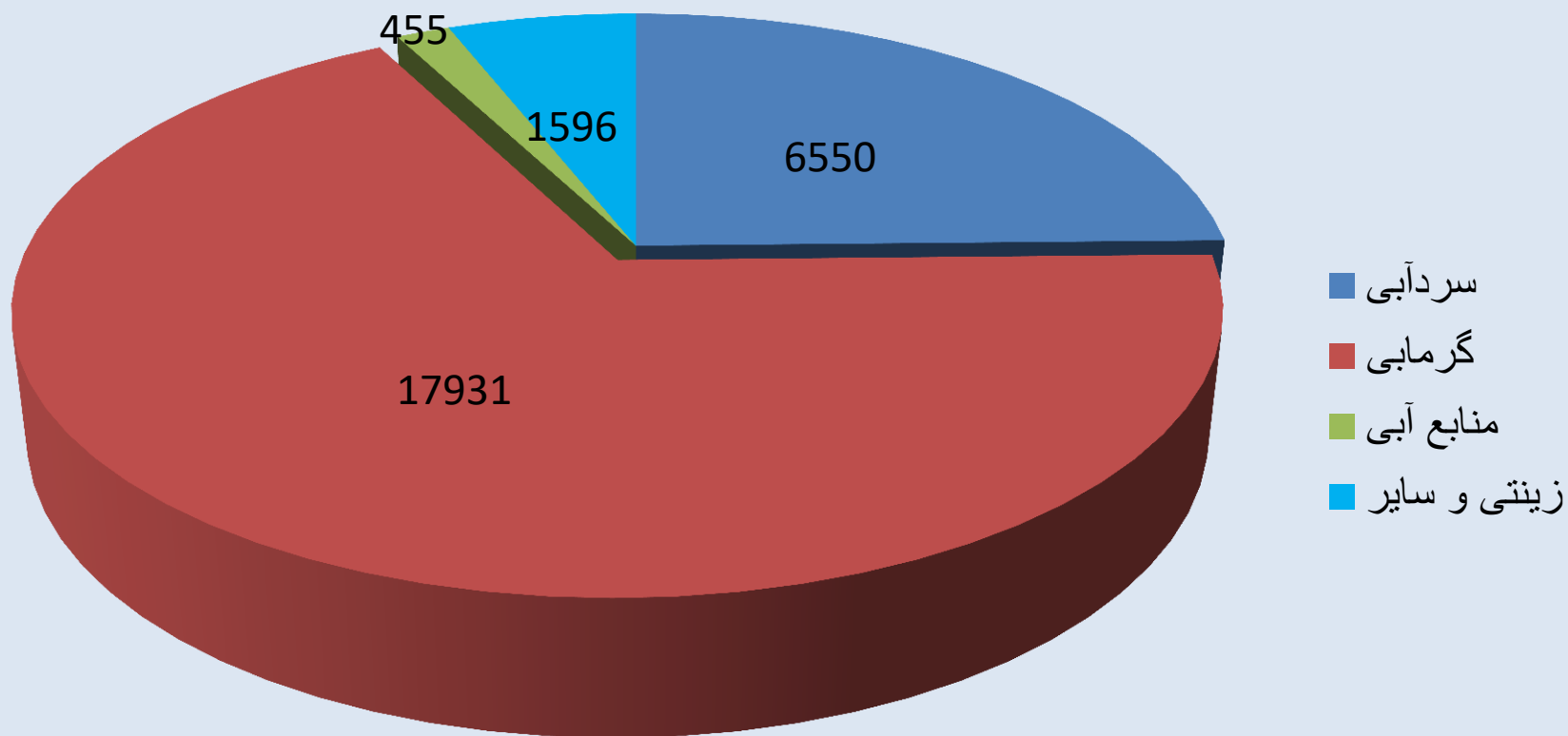
سهم گونه های ماهیان پرورشی

نمودار ۱-۱ سهم گونه های ماهیان پرورشی از تولید سال ۱۳۹۶

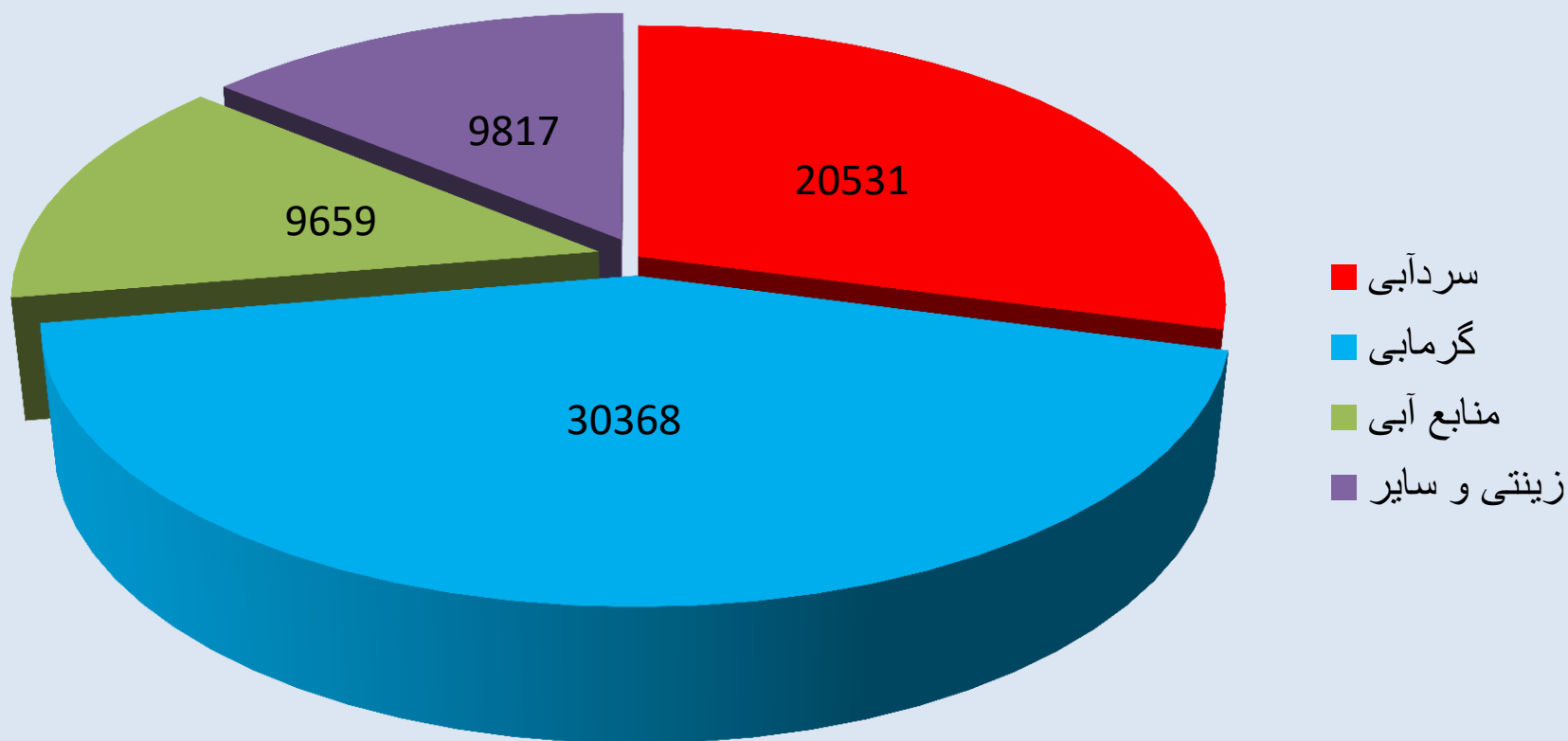
تعداد مزارع آبی پروری در سال ۱۳۹۶

تعداد مزارع آبی پروری

تعداد شاغلین مزارع آبی پروری در سال ۱۳۹۶

تعداد شاغلین مزارع آبی پروری

اولویت های توسعه فعالیت های شیلاتی

در راستای رونق بخشی به تولید

❖ توسعه آبی پروری در آبهای شور و لب شور

❖ توسعه پرورش گونه های سریع الرشد اقتصادی

❖ توسعه پرورش ماهی در قفس

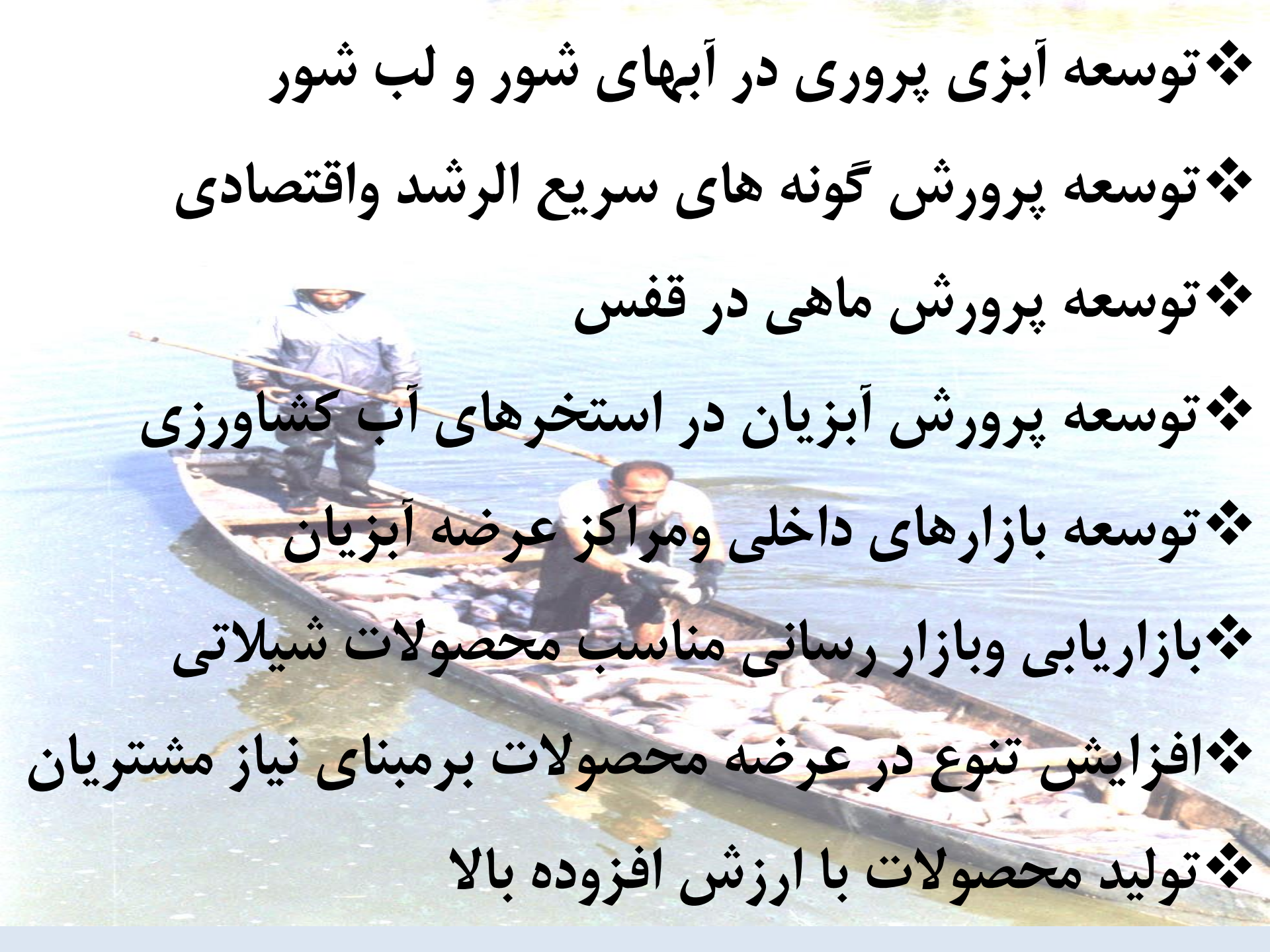
❖ توسعه پرورش آبزیان در استخرهای آب کشاورزی

❖ توسعه بازارهای داخلی و مراکز عرضه آبزیان

❖ بازاریابی و بازار رسانی مناسب محصولات شیلاتی

❖ افزایش تنوع در عرضه محصولات بر مبنای نیاز مشتریان

❖ تولید محصولات با ارزش افزوده بالا

مخطط های پرورش آبزیان آب شیرین در کشور

مزرعه سردآبی

دریاچه پشت سد

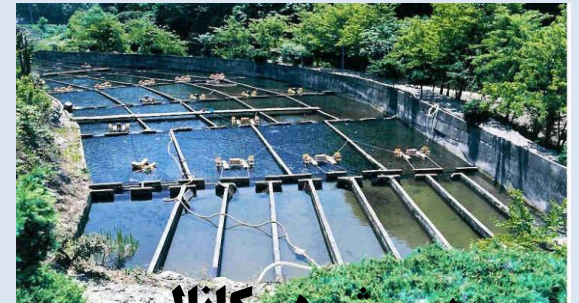
مزرعه گرمابی

پرورش در قفس

استخر دو منظوره

پرورش در کانال

مجتمع پرورش ماهی

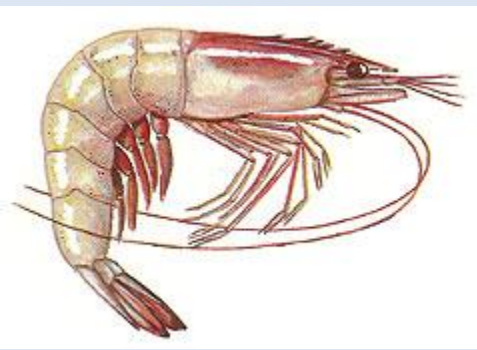

سیستم مدار بسته

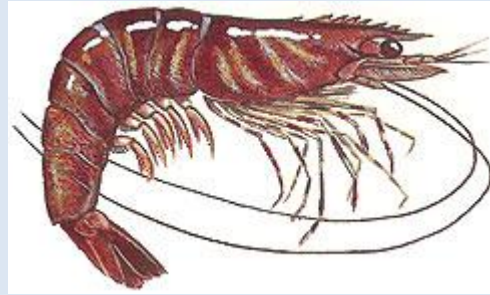

پرورش در آکواریوم

آبزیان دریایی جنوب

سفید هندی

بری سبز

Eleutheronema tetradactylum (Shaw, 1804)

راشگو

Tiger Prawn (*Penaeus monodon*)

مونودون

smooth carapace,
almost no ridges

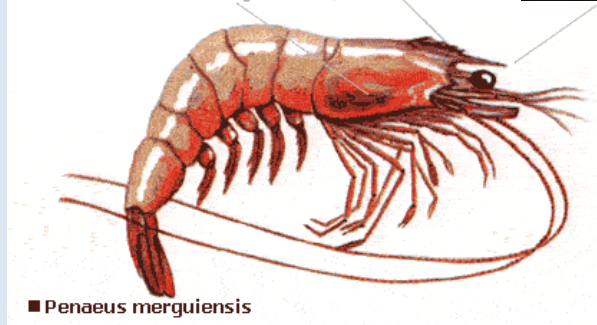
6-9 teeth on top,
up to 6 below rostrum

هامور

حلو سفید

■ *Penaeus merguensis*

۵۵

موزی

صدف مروارید ساز لب

سیاه

صبیتی

معرفی فرصت های اشتغال زنان در شیلات

پرورش آرتمیا

شاخه بند پایان

Arthropoda

رده سخت پوستان

Crustacea

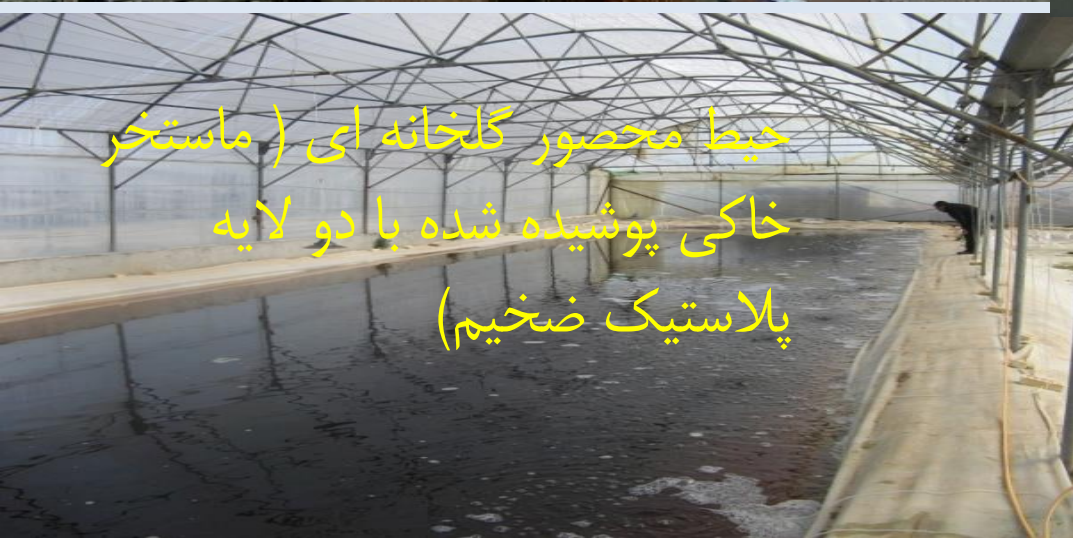
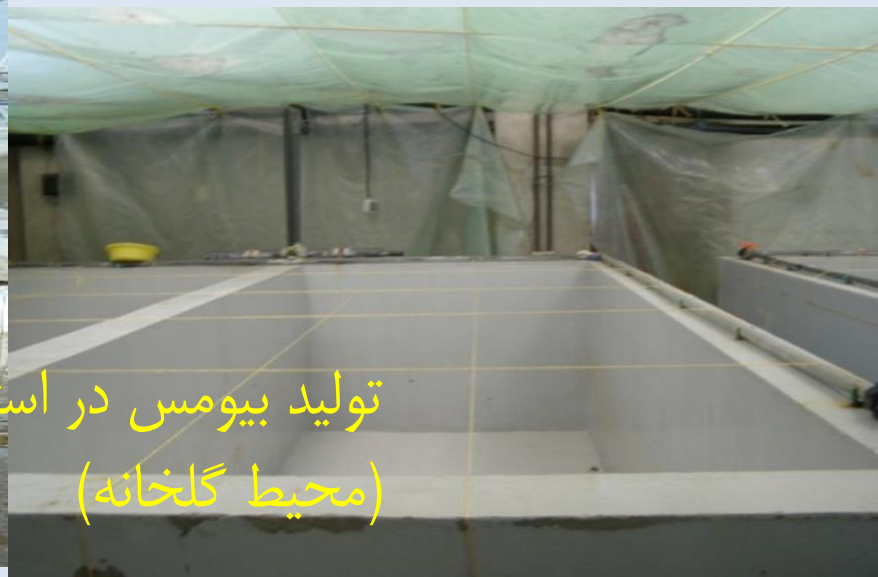
جنس آرتمیا

Artemia

آرتمیا سخت پوست کوچکی که در آب
های بسیار شور زندگی می کند و به
عنوان غذای بسیار غنی در صنعت
ماهی و میگو مورد استفاده قرار می
گیرد.

شیوه های متداول پرورش آرتمیا در کشور

هدف از تولید

۱- نیاز آبی پروری کشور به محصولات آرتمیا به عنوان یک محصول استراتژیک جهت تامین نیاز مراکز تکثیر و مولد سازی ماهیان دریایی، خاویاری، میگو و ماهیان زینتی و ...

۲- نیاز به سیستم و بیومس آرتمیا به منظور جلوگیری از خروج ارز و ورود محصولات آلوده به کشور

۳- بهره برداری بهینه از ظرفیتهای و پتانسیل های مستعد کشور و بهبود کمی و کیفی تولیدات آبی پروری

با توجه به نیاز فعالیتهای آبی پروری، سطح تقاضا و قیمت محصولات آرتمیا به طور چشمگیری افزایش یافته، بطوریکه بیش از ۲۰۰۰ تن سیست آرتمیای خالص سالیانه از آبگیرهای شور خلیج سانفرانسیسکو، دریاچه بزرگ نمک در آمریکا و ... برداشت و مابقی سیست مصرفی توسط کشورهای پیشرو مانند ویتنام، تایلند، چین و ... تولید و پس از انجام مراحل کنترل کیفی در بازارهای دنیا از ۵۰ الی ۲۵۰ دلار در هر کیلوگرم به فروش می رسد.

هم اکنون آمریکا، برزیل، چین، ویتنام و مکزیک بزرگترین تولید کنندگان آرتمیا در جهان می باشند و کشورهای نظیر تایلند و ویتنام بدون دارا بودن زیستگاه طبیعی آرتمیا و فقط با پرورش مصنوعی آن سالانه صدها تن سیست و بیومس آرتمیا تولید می کنند.

تولید بیومس آرتمیا در محیط گلخانه

از کجا شروع کنیم	سازمان نظام مهندسی کشاورزی استان
مقدار سرمایه و زمین	تامین 1500 متر زمین ترجیحاً از اراضی منابع طبیعی و در اختیار داشتن 90 الی 100 میلیون تومان سرمایه برای ساخت و ساز 1000 متر سطح مفید استخر، داربست، گلخانه، پلاستیک کشی، ابرسانی، تجهیزات، نهاده های مصرفی، سردخانه یا فریزر و ...
مناطق و استان	بهره برداری از اراضی فاقد کاربری و لم یزرع (درجه 3 الی 5) استانهای داخلی و اراضی ساحلی استانهای جنوبی و منابع شور چاه ها، زهکش ها، کال شور ها، آبهای زیرزمینی و وفور آب شور خلیج فارس و دریای عمان
طول دوره بازگشت سرمایه	بازگشت سرمایه حداکثر طی سه سال و سود خالص در یک دوره فعالیت در سال بیش از 50 میلیون تومان است
مجوزها	سازمان های نظام مهندسی و منابع طبیعی کشور، دامپزشکی، نظام دامپزشکی، امور اراضی، محیط زیست، آب، وزارت نیرو، اوقاف، میراث فرهنگی و ...
بازار	بصورت بیومس زنده و منجمد در بازارهای داخلی همچون مراکز تولید ماهیان زینتی، دریایی، خاویاری و میگو
مراجعه به کجا برای افزایش اطلاعات	سازمان شیلات ایران، موسسه تحقیقات علوم شیلاتی کشور، پژوهشکده آرتمیای دانشگاه ارومیه، مرکز تحقیقات آرتمیای کشور، اداره کل شیلات استان ها، سایر بهره برداران در این زمینه، اساتید مربوطه دانشگاهی و تحقیقاتی، فروشندگان محصول و مراکز خرید

تولید کرم سفید ، دافنی ، گاماروس و آرتمیا به عنوان غذای زنده آبزیان

فرصت شغلی مناسب برای زنان و جوانان
به عنوان خوراک آبزیان
با همکاری کارشناسان شیلاتی
سرمایه گذاری بلند مدت با سود مطمئن
مجوز های لازم از سازمان شیلات ایران و سازمان
نظام مهندسی

تکثیر و پرورش جلبک ها

زی شناوران گیاهی پایه و اساس زنجیره غذایی در منابع آبی به ویژه محیط های دریایی می باشند .

در تکثیر و پرورش انواع آبزیان دریایی به ویژه در مراحل لاروی میگو ، ماهیان دریایی ، ماهیان زینتی ، ماهیان خاویاری و ... از زی شناوران گیاهی می توان به عنوان یک منبع غذایی ضروری و استراتژیک بهره جست .

محصولات و فرآورده های جلبکی مورد نیاز کشور در فعالیتهای پزشکی ، انسانی و آزمایشگاهی همچون آگار ، کاراگینان و ... مورد استفاده قرار می گیرند.

هدف

تأمین نیاز تغذیه ای مراکز تکثیر میگو ، ماهیان دریایی ، خاویاری ،
زینتی و سایر آبزیان

تأمین نیاز مواد اولیه کارخانجات تولید محصولات و فرآورده
های بهداشتی ، آرایشی ، دارویی و غیره

دامنه کاربرد

۱- کلیه مراکز تکثیر میگو ، ماهی و سایر آبزیان

۲- مصارف انسانی ، بهداشتی ، آرایشی ، دارویی و ...

عنوان تولید	پرورش ریز جلبک در سیستم کیسه / وان و... (با برگشت آب تیمار شده)
از کجا شروع کنیم	در سازمان نظام مهندسی کشاورزی استان
مقدار سرمایه و زمین	با توجه به تولید بین ۸۰۰-۲۵۰۰ مترمربع زمین نیاز است و سرمایه مورد نیاز نیز بین ۲-۵ میلیارد تومان
مناطق و استان	در کل کشور
طول دوره بازگشت سرمایه و سود خالص حاصله	ساله 3-5
مجوزها	سازمان نظام مهندسی کشاورزی و منابع طبیعی، سازمان نظام دامپزشکی،
بازار	به مراکز تکثیر میگو و ماهی، به کارخانجات تولید لوازم آرایشی و بهداشتی و کارخانجات تولید دارو
مراجعه به کجا برای افزایش اطلاعات	سازمان شیلات ایران، موسسه تحقیقات، دانشگاهها و مراکز تحقیقاتی بیوتکنولوژی و بخش خصوصی پیشرو

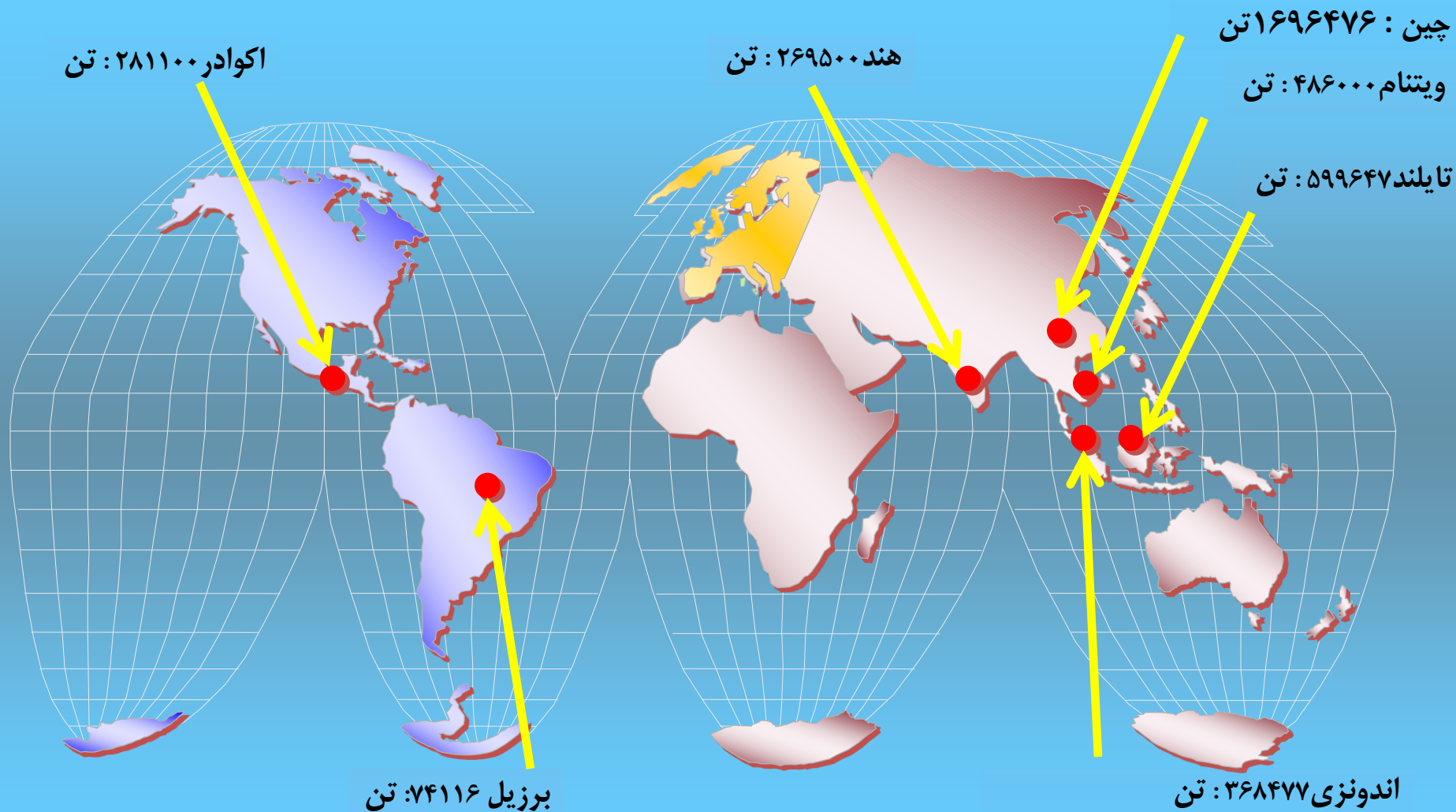
عنوان تولید	پرورش ماکرو جلبک
از کجا شروع کنیم	نظام مهندسی کشاورزی استان
مقدار سرمایه و زمین	۱۰ هکتار اراضی، ۱۸۰ تن، ۱ میلیارد تومان
در چه مناطق و استان هایی	هرمزگان ، بوشهر، سیستان و بلوچستان
طول دوره بازگشت سرمایه و سود خالص حاصله	۲ ساله ، هر کیلو گرم ماده خشک ۷۰ هزار ریال
مجوزها	سازمان نظام مهندسی کشاورزی و منابع طبیعی، دامپزشکی، محیط زیست و ...
بازار	در داخل و خارج کشور
مراجعه به کجا برای افزایش اطلاعات	سازمان شیلات ایران، موسسه تحقیقات شیلات ایران و تحقیقات منابع طبیعی هرمزگان

تکثیر و پرورش میگو

از دهه ۷۰ صنعت تکثیر و پرورش میگو در کشور آغاز به کار نموده و بعد از فراز و نشیب های پیش آمده (شیوع بیماری لکه سفید، افت جهانی قیمت میگو، طوفان گنو و...) در سال ۱۳۹۷ میزان تولید میگوی پرورشی کشور به بیش از **۴۷۰۰۰ تن** افزایش یافته است.

تولید تقریبی میگو پرورشی توسط کشورهای پیشتاز در سال ۲۰۱۲

وجود بیش از ۱۸۰ هزار هکتار اراضی لم یزرع شناسایی شده در سواحل خلیج فارس و دریای عمان که بیش از ۹۰ هزار هکتار آن مورد مطالعه قرار گرفته و امکان پرورش میگو در آنها وجود دارد، ظرفیت بالقوه ای در جهت توسعه تکثیر و پرورش میگودر کشور را فراهم ساخته است.

از این میزان حدود ۱۵ هزار هکتار آن آماده واگذاری جهت پرورش میگو می باشد.

این میزان تولید قابلیت ایجاد اشتغال برای ۵۰ هزار نفر بصورت مستقیم ۱۰۰ هزار نفر بصورت غیر مستقیم را فراهم خواهد ساخت .

پروش میگو

از کجا شروع کنیم	اداره کل شیلات استان ۱- ثبت درخواست در سازمان نظام مهندسی و منابع طبیعی استان ۲- شرکت در فراخوان واگذاری اراضی از طریق شرکت شهرک های کشاورزی
مقدار سرمایه و زمین	۲۰ هکتار و حجم سرمایه ثابت حدود ده میلیارد ریال و سرمایه در گردش حدود ده میلیارد ریال
مناطق و استان	در اراضی لم یزرع و شوره زار ساحلی در استان های هرمزگان، سیستان و بلوچستان، بوشهر، خوزستان و گلستان
طول دوره بازگشت سرمایه و سود خالص حاصله	با توجه به نحوه مدیریت بهره بردار و قیمت ارز طول دوره بازگشت سرمایه بین ۳ تا ۵ سال بوده و سود خالص در یک دوره فعالیت در سال می تواند حدود ده میلیارد ریال باشد.
مجوزها	مجوز از سازمان های نظام مهندسی و منابع طبیعی کشور، دامپزشکی، محیط زیست، آب و برق، اوقاف، میراث فرهنگی و ...
بازار	در بازارهای داخلی و خارجی (از طریق فروش به فراوری ها، صادرکنندگان، فروشندگان داخلی و ...)
مراجعه به کجا برای افزایش اطلاعات	سازمان شیلات ایران، موسسه تحقیقات علوم شیلاتی کشور، کتب دانشگاهی و ترویجی و بهره گیری از تجارب سایر بهره برداران، کارشناسان اداره کل شیلات استان ها

تکثیر میگو

از کجا شروع کنیم	اداره کل شیلات استان و سازمان نظام مهندسی و منابع طبیعی استان
مقدار سرمایه و زمین	حدود ۱ تا ۲ هکتار زمین و حدود ۳۰ تا ۴۰ میلیارد ریال سرمایه ثابت و جاری مورد نیاز می باشد.
مناطق و استان	در اراضی لم یزرع و شوره زار ساحلی در استان های هرمزگان، سیستان و بلوچستان، بوشهر، خوزستان و گلستان
طول دوره بازگشت سرمایه و سود خالص حاصله	با توجه به نحوه مدیریت بهره بردار و قیمت ارز طول دوره بازگشت سرمایه بین ۳ تا ۵ سال بوده و سود خالص در یک دوره فعالیت در سال می تواند حدود پنج میلیارد ریال باشد.
مجوزها	مجوز از سازمان های نظام مهندسی و منابع طبیعی کشور، دامپزشکی، محیط زیست، آب و برق، اوقاف، میراث فرهنگی، کمیسیون های زیر بنایی و ...
بازار	در داخل و یا خارج از استان به مزارع پرورش میگو
مراجعه به کجا برای افزایش اطلاعات	سازمان شیلات ایران، موسسه تحقیقات علوم شیلاتی کشور، کتب دانشگاهی و ترویجی و بهره گیری از تجارب سایر بهره برداران، کارشناسان اداره کل شیلات استان ها

پرورش ماهی در قفس

گونه های ماهیان جهت پرورش در قفس

Epinephelus coioides

هامور

شانک

Acanthopagrus latus

Sparidentex hasta

صبیّتی

سوکلا

Rachycentron canadum

Siganus spp

صافی ماهی

خامه ماهی

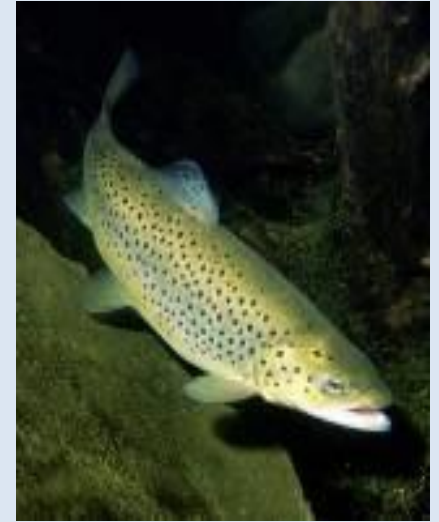
Chanus chanus

Rutilus frisii kutum

Cyprinus carpio

Salmo trutta caspius

پرورش ماهی در قفس دریای خزر

براساس مطالعات صورت گرفته، سواحل خلیج فارس و دریای عمان ظرفیت تولید بیش از ۹۰۰ هزار تن آبزیان در قفس رادارد.

با توجه به اقدامات صورت گرفته در راستای بستر سازی پرورش ماهیان دریایی در قفس، پیش بینی می گردد که تولید ماهی در قفس در افق ۱۴۰۴ به حدود ۴۰۰ هزار تن افزایش یابد.

این میزان تولید ظرفیت ایجاد اشتغال برای ۲۳۵۳۰ نفر به صورت مستقیم و ۴۷۰۶۰ شغل غیر مستقیم را برای متقاضیان فعالیت در این عرصه فراهم خواهد ساخت.

تامین کننده بچه ماهیان مزارع قفس

(ظرفیت: ۵۰۰ هزار قطعه در سال)

نوع فعالیت

تامین و به وزن رسانی بچه ماهیان مزارع پرورش ماهی در قفس

توانایی های شغلی مورد نیاز

تکثیر و نرسری بچه ماهی - پرورش ماهی در قفس - حمل و نقل - مدیریت بهداشتی

میزان مهارت مورد نیاز

آشنایی کامل به اصول حرفه ای صنعت

حداقل مدت دوره آموزشی مورد نیاز (ساعت - سطح)

۳۰ ساعت تئوری و عملی

حداقل مدرک تحصیلی مورد نیاز

کاردانی شیلات - تکثیر و پرورش آبزیان

حداقل سابقه کار مرتبط و مورد نیاز

دو سال

حداقل اعتبارات مورد نیاز

سرمایه ثابت و جاری مورد نیاز ۲۵۰۰ میلیون ریال

مواد اولیه و ابزار کار مورد نیاز

پمپاژ - چاه آب - لوله های آبرسان - حوضچه های بتونی و یا مخازن
فایبرگلاس - برق - سایه بان - هواده - لوازم صید ماهی و آزمایشگاهی

حداقل فضای مورد نیاز

دویست و پنجاه مترمربع

استانها و شهرستانهای مناسب برای این شغل

استان های ساحلی شمال و جنوب برای مزارع قفس دریایی و استانهای داخلی برای مزارع قفس
پشت سد

محل مناسب برای انجام فعالیت

محدوده اراضی ساحلی تا محدوده ۲۰ کیلومتری

امکانات مورد نیاز در واحد مسکونی

استخرهای ذخیره آب ۲۰۰ مترمربع

سازمانهای حمایتی و نظارتی

سازمان نظام مهندسی کشاورزی و منابع طبیعی استان / شیلات استان

بازارهای هدف محصولات

محدوده جغرافیایی اجرای طرح

قابلیت صادرات محصولات

قابلیت صادرات دارد ولی با این میزان تولید امکانپذیر نیست

پرورش ماهیان دریایی

از کجا شروع کنیم	در سازمان نظام مهندسی کشاورزی استان
مقدار سرمایه و زمین	ترجیحا ۲۰ هکتار غیر مفید (۱۵ هکتار مفید) و حجم سرمایه ثابت حدود ۲۰ میلیارد ریال و سرمایه در گردش حدود ۲۲ میلیارد ریال
مناطق و استان	در استان های هرمزگان، سیستان و بلوچستان، بوشهر، خوزستان
طول دوره بازگشت سرمایه و سود خالص حاصله	با توجه به نحوه مدیریت بهره بردار و قیمت ارز طول دوره بازگشت سرمایه بین ۳ سال بوده و سود خالص در یک دوره فعالیت در سال می تواند حدود ۸ میلیارد ریال باشد.
مجوزها	سازمان های نظام مهندسی و منابع طبیعی کشور، دامپزشکی، نظام دامپزشکی، امور اراضی، محیط زیست، آب، وزارت نیرو، اوقاف، میراث فرهنگی و ...
بازار	در بازارهای داخلی و خارجی (از طریق فروش به فرآوری ها، صادرکنندگان، فروشندگان داخلی و ...)
مراجعه به کجا برای افزایش اطلاعات	سازمان شیلات ایران، موسسه تحقیقات علوم شیلاتی کشور، کتب دانشگاهی و ترویجی وبهره گیری از تجارب سایر بهره برداران، کارشناسان اداره کل شیلات استان ها

تکثیر ماهیان دریایی

از کجا شروع کنیم	سازمان نظام مهندسی کشاورزی استان
مقدار سرمایه و زمین	حدود ۳ هکتار زمین (۱.۵ مفید) و حدود ۶۵ میلیارد ریال سرمایه ثابت و ۲۵ میلیارد جاری مورد نیاز می باشد.
در چه مناطق و استان هایی	در استان های هرمزگان، سیستان و بلوچستان، بوشهر، خوزستان
طول دوره بازگشت سرمایه و سود خالص حاصله	بازگشت سرمایه حداکثر طی سه سال و سود خالص در یک دوره فعالیت در سال بیش از ۱۵ میلیارد ریال است
مجوزها	مجوز از سازمان های نظام مهندسی و منابع طبیعی کشور، دامپزشکی، نظام دامپزشکی، امور اراضی، محیط زیست، آب، وزارت نیرو، اوقاف، میراث فرهنگی و ...
بازار	در داخل و یا خارج از استان به مزارع پرورش ماهیان دریایی
مراجعه به کجا برای افزایش اطلاعات	سازمان شیلات ایران، موسسه تحقیقات علوم شیلاتی کشور، کتب دانشگاهی و ترویجی و کارشناسان اداره کل شیلات استان ها، سایر بهره برداران در این زمینه در استان و بخصوص بهره برداران موفق استان

پرورش ماهیان خاویاری

گونه های ماهیان خاویاری

Acipenser persicus (Persian sturgeon)

Huso huso (Beluga sturgeon)

Acipenser Stellatus (Stellate Sturgeon)

Acipenser Guldenstadti (Russian Sturgeon)

Acipenser nudiventris (ship sturgeon)

با توجه به کاهش شدید ذخایر ماهیان خاویاری سازمان شیلات ایران از سال ۱۳۸۸ اقدام به تولید و پرورش، این گونه ارزشمند دریای خزر، نموده است.

با توجه به اقدامات حمایتی و دانش بنیان این سازمان میزان تولید این ماهیان ارزشمند از ۴۵۶ تن در سال ۹۱ به ۲۱۴۶ تن در سال ۹۵ رسیده است.

میزان اشتغال ایجاد شده در بخش ماهیان خاویاری در سال ۸۸ برابر با ۷۰ نفر بوده که این تعداد در سال ۹۵ به بیش از ۴۳۰ نفر رسیده است. در حال حاضر بیش از ۸۰ مزرعه پرورش ماهیان خاویاری در کشور فعال می باشند.

میزان صادرات خاویار پرورشی در سال ۱۳۹۱ برابر با ۴۰۰ کیلوگرم بود که در سال ۱۳۹۵ به ۹۲۰ کیلوگرم رسیده

ماهیان خاویاری

حداقل سرمایه ۱/۵ میلیارد تومان

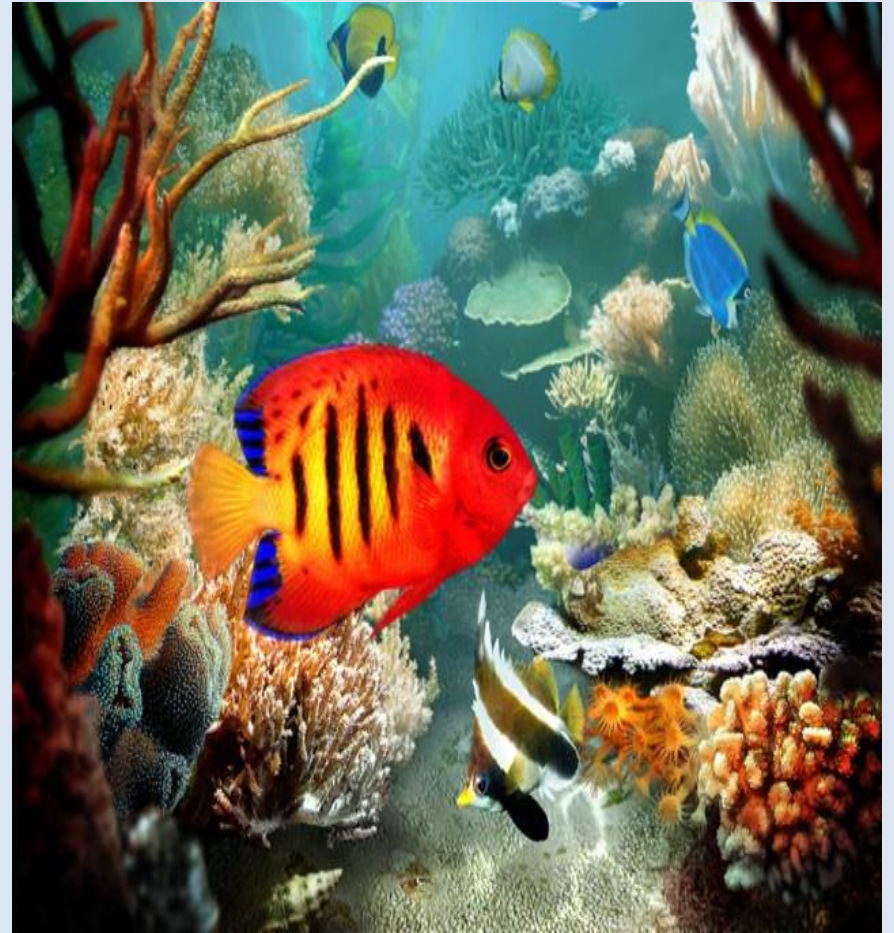
فضایی در حدود ۱۵۰۰ مترمربع

برای یک طرح ۱۰ تنی تولید ماهیان خاویاری با تولید ۱۰۰ کیلوگرم خاویار با طول دوره پرورش ۲ ساله برای گوشت و ۸ سال برای تولید خاویار

میزان هزینه برای هر کیلو گوشت ۶۰۰۰۰ تومان و برای هر کیلو خاویار ۱/۵ میلیون تومان

پرورش ماهیان زینتی

ماهیان زینتی

میزان مهارت

تکثیر و تغذیه و درمان بیماری
یک هفته عملی یک هفته تئوری دوره آموزشی
یک ماه در مزرعه به صورت کارورزی سابقه

حداقل اعتبارات

۴۰ میلیون تومان

ابزار و مواد اولیه

ماهی مولد آکواریوم ، غذا ، دارو و پمپ و فیلتر
۴۰ متر مربع فضای مورد نیاز

همه استانها ولی در مناطق گرمسیری مقرون به صرفه تر

امکانات مورد نیاز برای انجام شغل در واحد مسکونی

آب برق و گاز

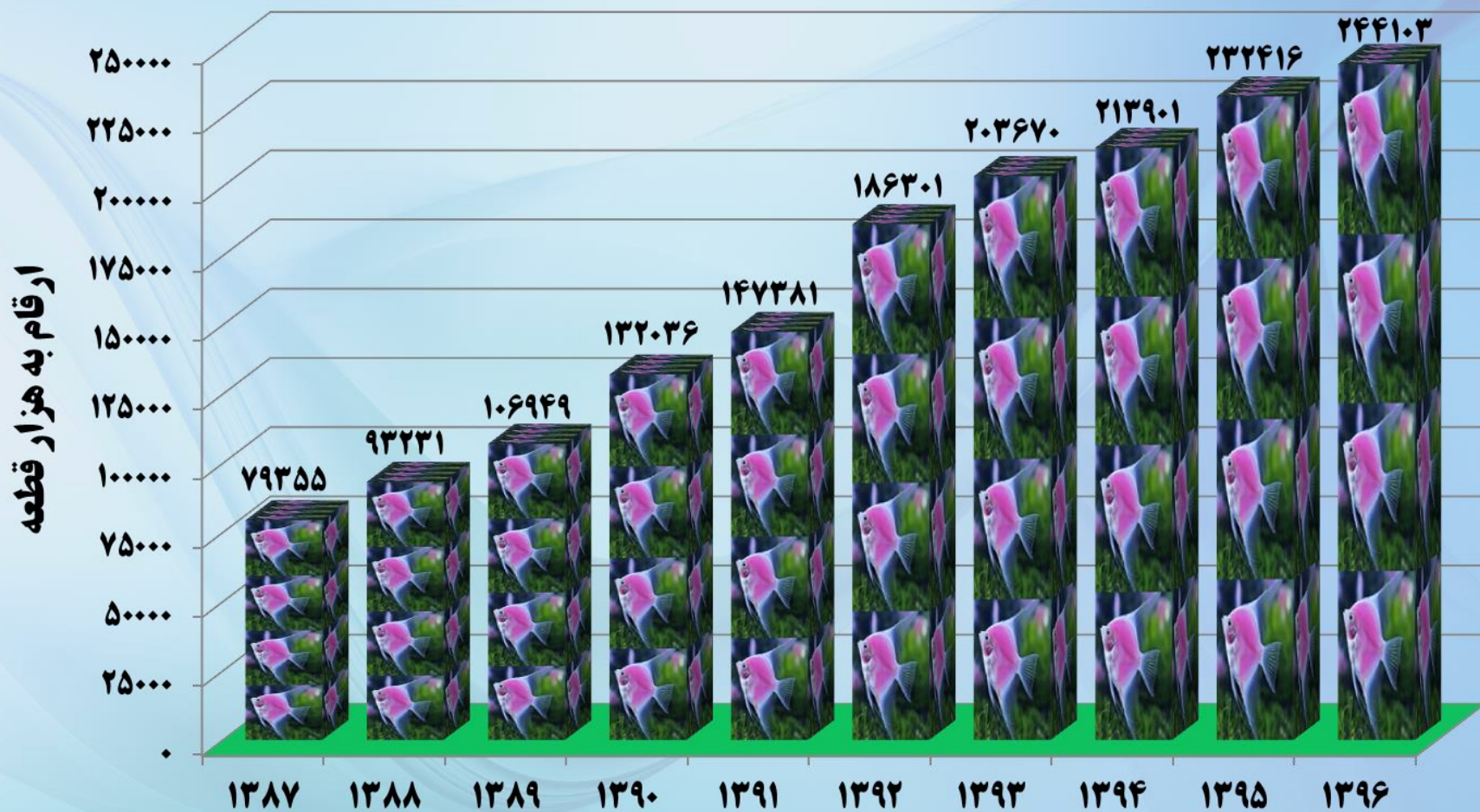
بازارهای هدف محصولات

داخل و کشورهای همسایه

سازمانهای حمایتی و نظارتی شغل

وزارت کار، شیلات و دامپزشکی

روند تولید ماهیان زینتی در کشور

نمودار ۱-۹ میزان تولید ده ساله ماهیان زینتی

پرورش ماهی قزل آلا

**دوره پرورش ماهی قزل الا از وزن یک گرم تا وزن بازاری
حدود ۶ الی ۸ ماه**

**می توان ۲ الی ۶ بار در سال بچه ماهی در استخرها ریخت و در
تمام طول سال ماهی بازاری برای عرضه به بازار داشت**

**تقریبا با توجه به فصل سال (فصل پاییز و زمستان مصرف بیشتر
است) سود خالص مزرعه پرورش ماهی ۳۰ تا ۵۰ درصد هزینه
سرمایه در گردش در سال است**

پرورش ماهی در استخر های دو منظوره

تعریف

پرورش ماهی قزل آلا ی رنگین کمان در استخرهای ذخیره آب کشاورزی با استفاده از آب چاه در هنگام فصل کشاورزی تا حداکثر تولید ۵ تن در سال

توانایی

قادر به خواندن و نوشتن و توانایی محاسبات ریاضی، آمادگی شب بیداری در مواقع بروز مشکل، توانایی کار با ابزار کار

دوره آموزشی مورد نیاز (ساعت – سطح)

۱۲ ساعت در سطح دیپلم

اعتبارات مورد نیاز

هزینه احداث = ۲۰۰ میلیون ریال به ازای هر تن تولید / هزینه جاری = ۲۰۰ میلیون ریال به ازای هر تن تولید

مواد اولیه و ابزار کار

ظروف غذادهی / ساچوک / لباس کار / ترازو / دماسنج / آلك / مواد تمیزکننده و ضدعفونی کننده / تور برای صید ماهی / خوراک مناسب

حداقل فضای مورد نیاز

۳۰۰ مترمربع

استانها و شهرستانهای مناسب

تمام استانها غیر از بوشهر و جنوب هرمزگان و جنوب سیستان و بلوچستان

محل مناسب

دارای منبع آبی با حداقل دبی ۳ لیتر در ثانیه آب با دمای ۱۲ الی ۱۸ درجه سانتیگراد

امکانات مورد نیاز در واحد مسکونی

استخرهای ذخیره آب ۲۰۰ مترمربع

سازمانهای حمایتی و نظارتی

سازمان نظام مهندسی کشاورزی و منابع طبیعی استان / شیلات استان

بازارهای هدف

محدوده جغرافیایی اجرای طرح

قابلیت صادرات دارد ولی با این میزان تولید امکانپذیر نیست

ماهیان گرمابی و بومی

بنی

گطان

شیربت

عنزه

شیزو تراکس

برزم

زالو (Leech)

حدود ۶۵۰ تا ۶۷۰ گونه زالو تاکنون شناخته شده اند که از این تعداد سه گونه بیشترین مصرف طبی را در دنیا دارند.

Hirudo medicinalis

Conservation status

Extinct
EX EW CR EN VU cd **nt** lc

Near Threatened (IUCN 2.3) [1]

Scientific classification

Kingdom: Animalia
Phylum: Annelida
Class: Clitellata
Order: Hirudinida
Family: Hirudinidae
Genus: *Hirudo*
Species: *H. medicinalis*

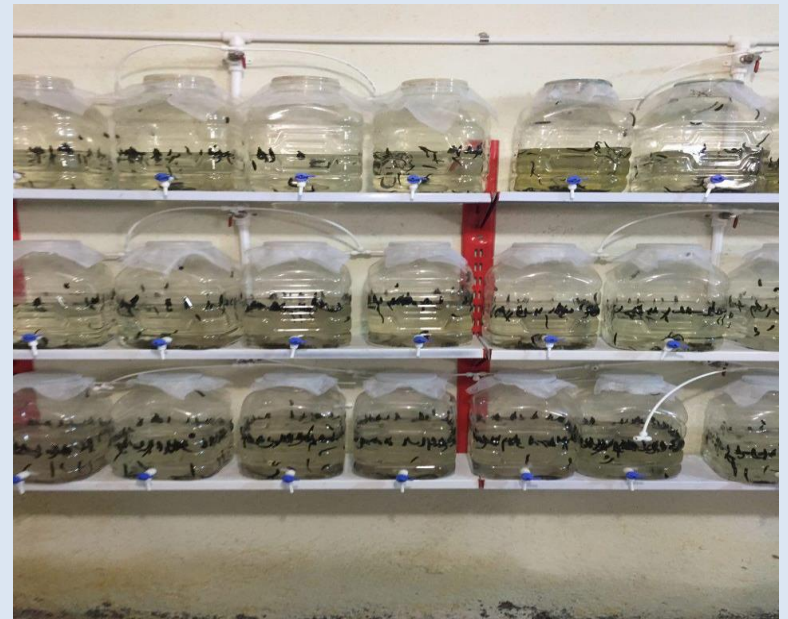
Hirudo Orientalis

Hirudo Medicinalis

Hirudo Verbana

خون آشام مفید

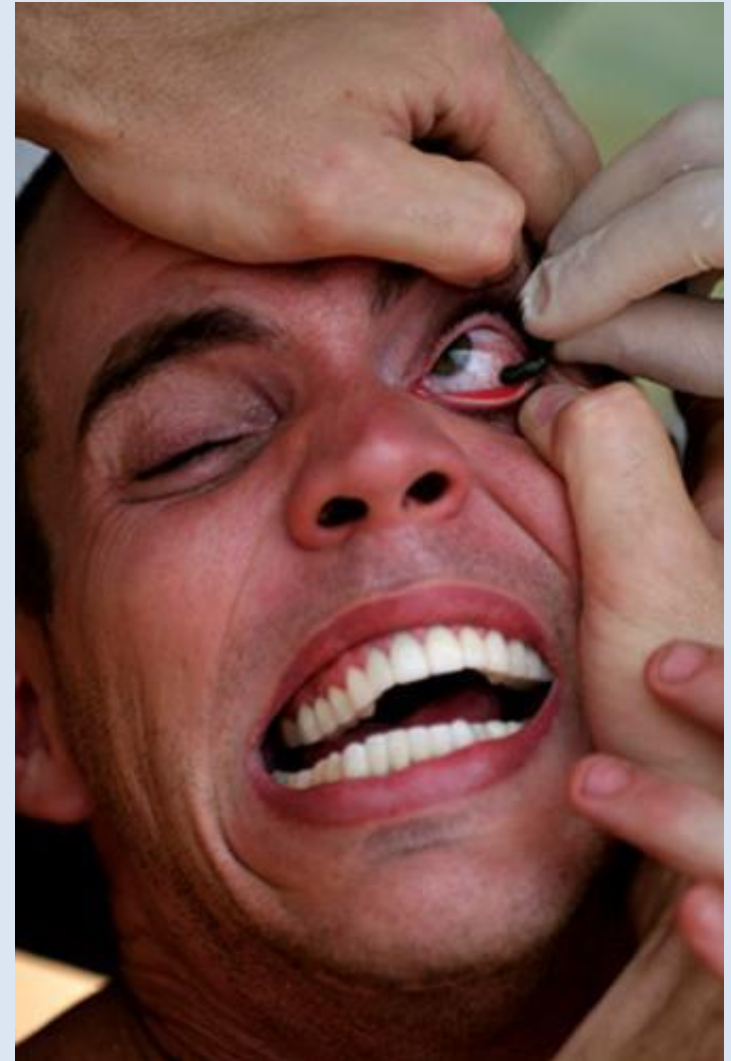

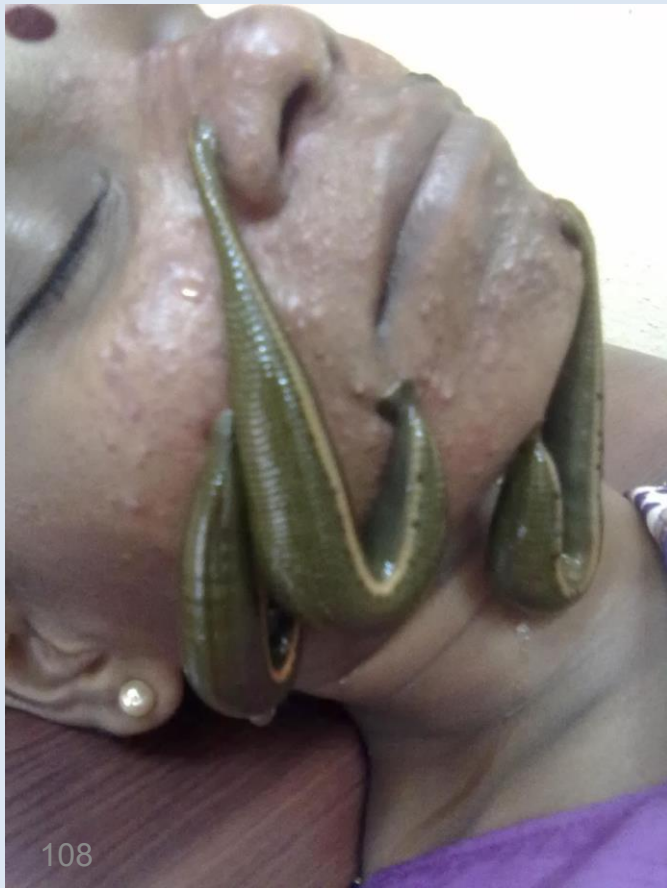
اقتصادی

ارزآوری

درمان بیماری چشمی

درمان بیماری پوستی

کروکودیل (سلطان مرداب)

شرایط اقلیمی مناسب جهت پرورش در جنوب کشور
آینده‌ای روشن در صنعت تکثیر و پرورش می‌توان رقم زد
میتواند ایران را به یکی از قطب‌های صادراتی محصولات این
جانور آبی تبدیل کند.

پرورش کروکودیل در کشور از سال ۹۲ شروع شده است.
میزان تولید کروکودیل در سال ۱۳۹۱ معادل ۱۱ سر و در سال ۹۵
معادل ۱۵۰ سر بوده است.

مزایای پرورش کروکودیل نسبت به سایر موجودات

نیاز به آب کم

نیاز به فضای کوچک

تحمل مناسب در قبال گرسنگی ، بیماری ،

نوسانات کوتاه مدت محیطی

زمان برداشت محصول به اختیار

تقاضای روزافزون برای محصولات

بزرگترین مزرعه جهان
مزرعه ساموت پراکان تایلند

مزرعه جونگ در مالزی

مزرعه داروین در استرالیا

محصولات کروکودیل

قیمت پوست خام یک سانتیمتر مربع ۰/۵ دلار

بازاریابی و روشهای فروش محصولات

بازار داخلی صرفاً برای پوست

بازار صادرات برای کل محصولات

همکاری مزارع در بازاریابی و فروش
محصولات در ابتدای کار ضروری
است.

تکثیر و پرورش خیار دریایی

- خیار دریایی گروه بزرگی از آبزیان را تشکیل می دهد و از نظر رده بندی جزء راسته خارپوستان و رده خیاران دریایی است . این جاندار بدنی چرم مانند دارد و بیشتر در کف دریاها زندگی می کند و نامگذاری آن به خاطر شکل خیار مانند آن است .
- خیار دریایی حیوان خزنده ای است که به آسانی روی گل سنگها یا صخره ها می خزد و تکه های غذا را توسط مایع چسبناکی که از دستهایش ترشح می شود از محیط اطراف خود جمع کرده و مصرف می کند .

بیش از ۱۴۰۰ گونه خیار دریایی شناسایی شده که
جزء سه خانواده مهم هستند .

Holothuriidae

Stichopotidae

Cucumariidae جنس های این خانواده عبارتند

از : Holothuria Stichopus Cucumaria

پراکنش این گونه ها بیشتر در مناطق گرمسیری و

نیمه گرمسیری می باشد و حدود ۲۸ گونه از این

آبزی خوراکی هستند که در سواحل سیستان و

بلوچستان ایران بیشتر گونه Holothuria موجود

می باشد .

خيار دریایی گونه آبزی با ارزشی است که علاوه بر برخورداری از پروتئین کافی و ارزش غذایی بالا (پروتئین ۵۵٪ - چربی ۲٪) در صنعت دارو سازی و درمان بسیاری از بیماریها مورد استفاده قرار گیرد .

خيار دریایی در کشورهای جنوب شرقی آسیا از جمله چین ، تایوان ، تایلند ، اندونزی ، کره ، فیلیپین و دیگر کشورهای شرق آسیا از اهمیت خاصی برخوردار است .

در بین این کشورها چین به عنوان بزرگترین تولید کننده ، مصرف کننده و وارد کننده خيار دریایی به شمار می رود . مصرف سالیانه این آبزی در کشور چین ۱۲۰۰۰ - ۱۰۰۰۰ تن وزن خشک شده آن است . این محصول به دو صورت تازه و خشک شده ، فرآوری و مصرف می شود و در چین یکی از محبوب ترین غذاهای دریایی محسوب می شود .

هدف از توسعه این فعالیت

- ۱- ایجاد تنوع گونه ای در آبرزی پروری با هدف کمک به ذخایر این گونه
- ۲- کمک به اقتصاد تولید و کاهش ریسک بیماری در مزارع پرورش آبزیان (میگو و ماهی)
- ۳- ایجاد اشتغال و ارتقاء سطح معیشت ساحل نشینان و ارز آوری
- ۴- بهره برداری بهینه از ظرفیتهای و پتانسیل های مستعد کشور
- ۵- کمک به کاهش بار آلی بستر محیط پرورش آبزیان (مزارع پرورش میگو و ماهی)

دامنه کاربرد

- ۱- پرورش این گونه در مزارع پرورش میگو و پیرامون مزارع ماهی در قفس
- ۲- استفاده از خیار دریایی برای تصفیه خون، درمان بیماریهای کلیوی، یبوست، سل ریوی، کم خونی و ...
- ۳- استفاده از آن در خوراک و دارو سازی
- ۴- استفاده از سموم به دست آمده از دستگاه ایمنی خیار دریایی برای خواص ضد ویروسی، ضد تومور و ضد بارداری
- ۵- استفاده از ترکیبات شیمیایی حاصل از آن برای درمان سرطان، تسکین درد و سایر موارد
استفاده از احشاء آن برای درمان صرع و روده آن برای التیام بخشیدن به دردهای معده و زخم اثنی عشر
- ۶- استفاده از بافتهای پیوندی، پوست، غشاء حفره بدن و کوریوم داخلی غده لوله ای خیار دریایی گونه *Stichopu japonicus* که دارای ترکیبات موکوپلی ساکارید می باشد برای روی رشد، بهبود بیماری التهاب، شکل استخوان بندی، پیش گیری از پیر شدگی بافتها و بیماری تصلب شراین

تکثیر و پرورش تیلاپیا

مزیت ها

- ♦ قابلیت پرورش در آب های شور و لب شور
- ♦ امکان استفاده از منابع آبی غیر قابل استفاده مانند پسماند صنایع
- ♦ سریع الرشد بودن
- ♦ اقتصادی بودن پرورش
- ♦ قابلیت کشت توام با سایر آبزیان (کپور و میگو)
- ♦ امکان پرورش با تراکم بالا

➤ تولید انواع تیلاپیا در جهان در سال ۲۰۱۷ بیش از ۵/۸ میلیون تن

➤ بیشترین تولید در آسیای جنوب شرقی (کشور چین)

استان های دارای پتانسیل پرورش

- ♦ (مرحله اول) خراسان جنوبی - سمنان - قم - یزد
- ♦ (مرحله دوم) اصفهان - ایلام - تهران - جیرفت و کهنوج - سیستان - فارس - قزوین - کرمان - مرکزی - خراسان رضوی

**در صورت تامین منابع کافی و
صدور مجوز های لازم امکان
تولید ۱۰۰۰ تن تیلاپیا در سال
۱۳۹۸ و ۵۰۰۰ تن در سال افق
۱۴۰۰ میسر خواهد بود.**

Piscaponics

Hydroponics + Pisciculture

پرورش ماهی + پرورش گیاه درمحلول مواد مغذی

پرورش در مخازن پرورشی در گلخانه

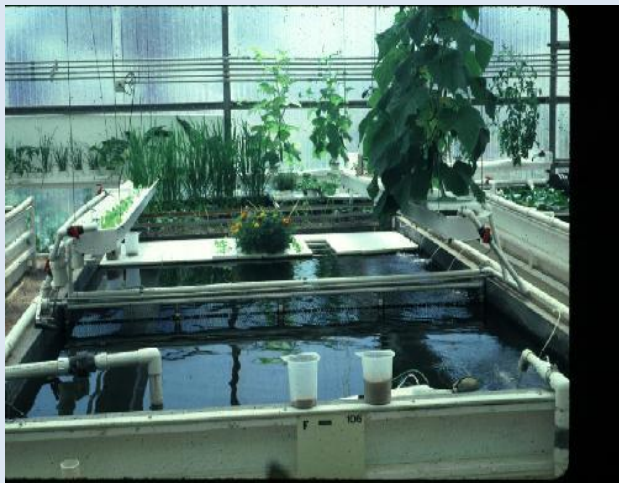

اهداف کشت توأم ماهی و گیاه

استفاده از پساب برای پرورش گیاه

حذف ترکیباتی که برای ماهی مضر است توسط گیاه مانند آمونیاک، نیتريت و نیترات، کنترل و جذب می شود

تولید غذا با کیفیت بهتر برای عرضه به بازار

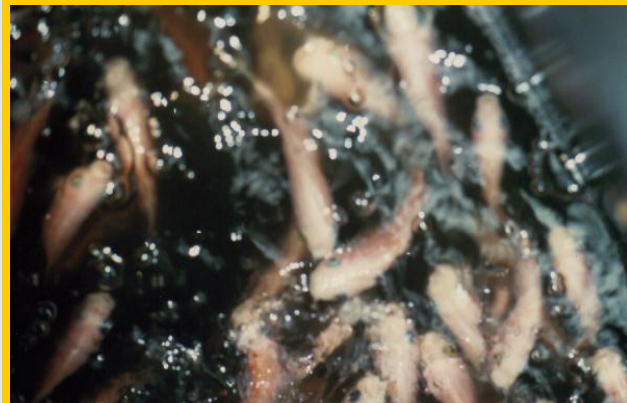

عامل زیستی مورد استفاده

* ماهی تیلاپیا

* نشای کاهو

* موجودات ذره بینی داخل آب

تولید فرآورده های خشک از آبزیان

تعریف

خشک کردن آبزیان در مقیاس کوچک و خانگی

توانایی

آشنایی با اصول نگهداری، آماده سازی و عمل آوری آبزیان

میزان مهارت

مهارتهای اولیه در مورد آماده سازی مواد غذایی و اصول کیفیت در آبزیان

دوره آموزشی مورد نیاز

24 ساعت

مدرک تحصیلی و سابقه کار

دیپلم متوسطه ، شیلات ، فراوری و عمل آوری ، ۲۰ سال

اعتبارات

یک میلیارد ریال

مواد اولیه و ابزار کار

تجهیزات اولیه سردسازی و نگهداری ماهی - خشک کن خانگی و نیمه صنعتی ،
۲۵ مترمربع فضا

استانها و شهرستانهای مناسب

هرمزگان، سیستان و بلوچستان، خوزستان، بوشهر، مازندران، گیلان و روستاها و
شهرستانهای ساحلی با دسترسی مداوم به مواد اولیه مناسب

امکانات مورد نیاز در واحد مسکونی

آب آشامیدنی تمیز و پاکیزه، برق

سازمانهای حمایتی و نظارتی

شیلات، کمیته امداد، بهزیستی

بازارهای

بازارهای داخلی، کشورهای حاشیه خلیج فارس و خاور دور و قابلیت صادرات دارند

فرآوری و بسته بندی آبزیان

صنایع دستی دریایی

صنایع دستی دریایی

توسعه تولید صنایع دستی دریایی از طریق

کارشناسان مروج

بازاریابی و فروش محصولات تولیدی

ایجاد اشتغال و افزایش درآمد بومیان مناطق

کمتر توسعه یافته

برپایی بازارچه های فروش محصولات تولیدی

ایجاد جاذبه های گردشگری و جذب توریسم

نقش زنان در آبرزی پروری

اهداف:

نقش زنان در توسعه آبرزی پروری در کشور با محوریت توسعه امنیت غذایی
توسعه رفاه جوامع روستایی و شهری
افزایش سرانه مصرف آبرزیان
بهبود وضعیت اقتصادی خانوار روستایی
ایجاد اشتغال و درآمد
بهبود کیفیت و کمیت تولیدات
کاهش ضایعات کشاورزی
توسعه صنایع تبدیلی
ترویج فعالیت های مشارکتی و گروهی

پیشینه

شناسایی و توانمند سازی زنان بهره بردار با همکاری دفتر زنان روستایی و عشایری
تقسیم بندی استان ها در خصوص اجرای پروژه های آبی پروری با محوریت زنان
حمایت از تعاونی های زنان آبی پرور با تشکیل صندوق اعتباری خرد از سال ۱۳۸۶
در استان هرمزگان در جزیره هنگام
برگزاری برنامه های آموزشی جهت حرفه آموزی و ارتقاء مهارت های شغلی زنان
متناسب با نیاز های جامعه و خانواده
آموزش زنان در قالب آموزشهای استانی و برگزاری دوره های طبخ آبیان در استان
های مختلف کشور در راستای تبلیغ و ترویج آبی پروری و ارتقاء سرانه مصرف
آبیان

آموزش بیش از ۷۰۰۰۰ نفر روز از بانوان شهر ها و روستای کشور و ارتقاء افزایش مصرف سرانه از ۳/۷ کیلوگرم در سال ۸۷ به ۵/۷ کیلوگرم در سال ۸۸ و ۱۲ کیلوگرم در سال ۱۳۹۷

برگزاری همایش ها ، نمایشگاه ها ، کارگاه ها و جشنواره ها ی مرتبط با زنان و خانواده ها در عرصه های داخلی

شناسایی زنان نمونه آبی پرور در سطح کشور و انتخاب نمونه ها

پروژه تولید ماهیان گرمابی و سردابی در استخرهای ذخیره کشاورزی

پرورش ماهیان آکواریومی

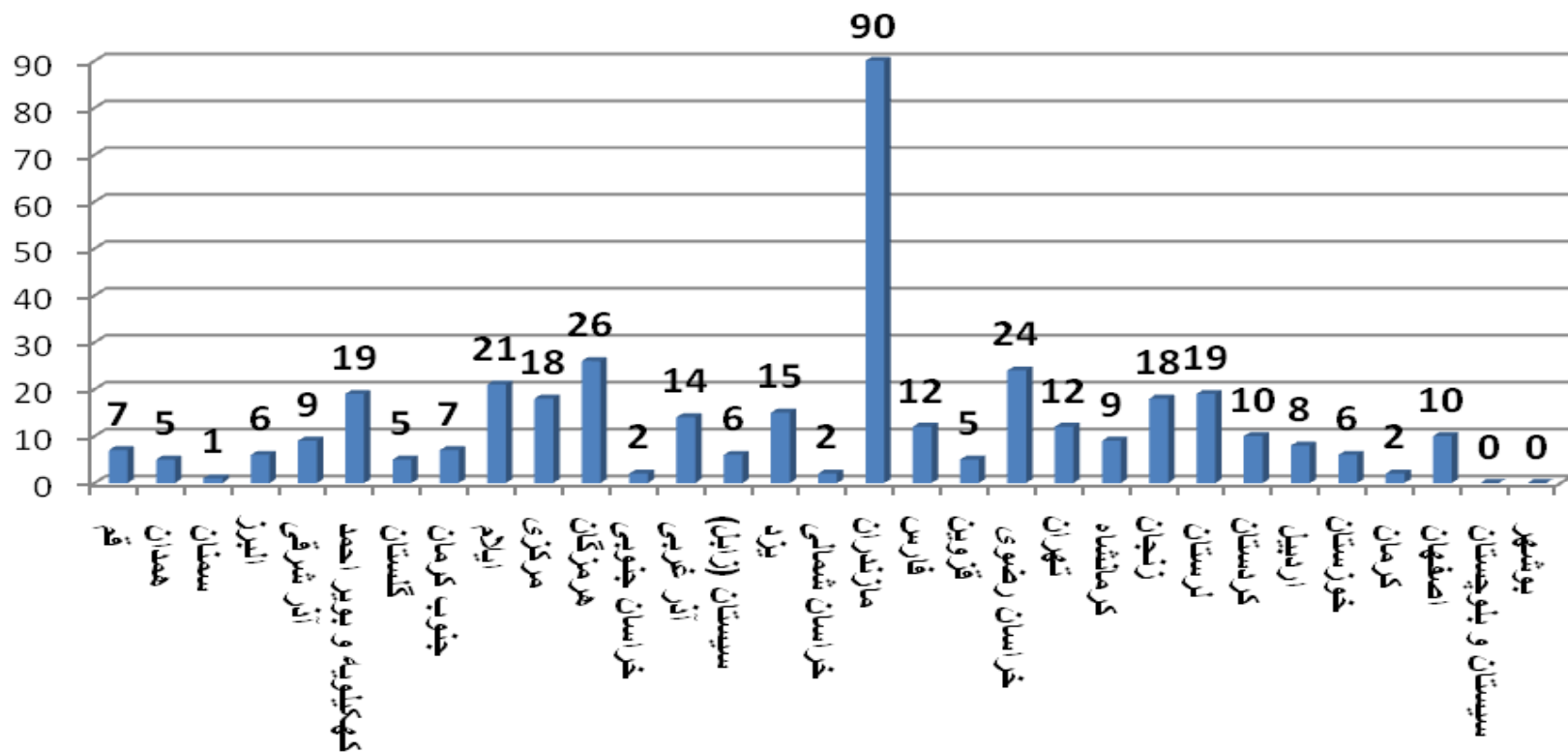
پرورش ماهی در شالیزار و منابع آبی خرد (آب چاه و قنات) در روستاها

پروژه ترویج آبی پروری (صید تفریحی با قلاب و طبخ در پارک ها)

وضعیت زنان در اشتغال شیلات ایران

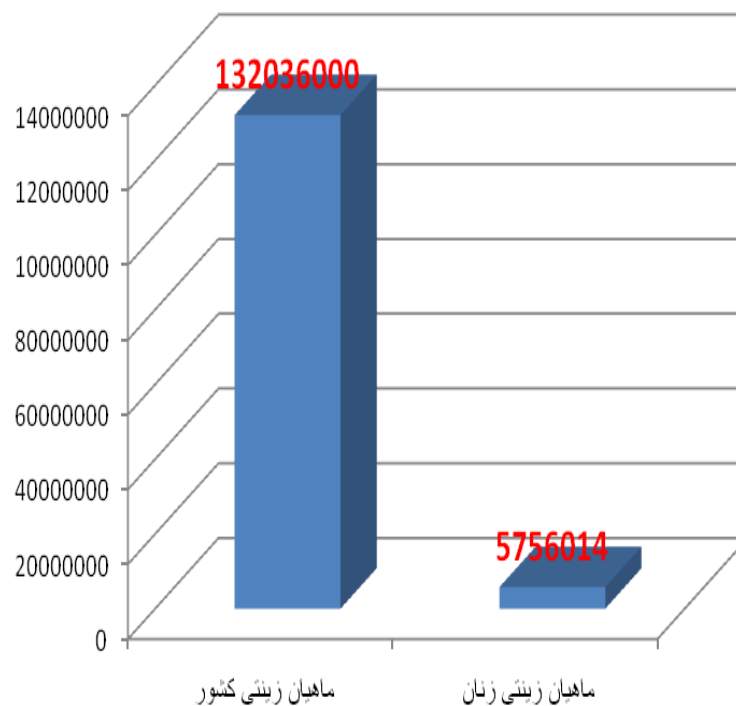
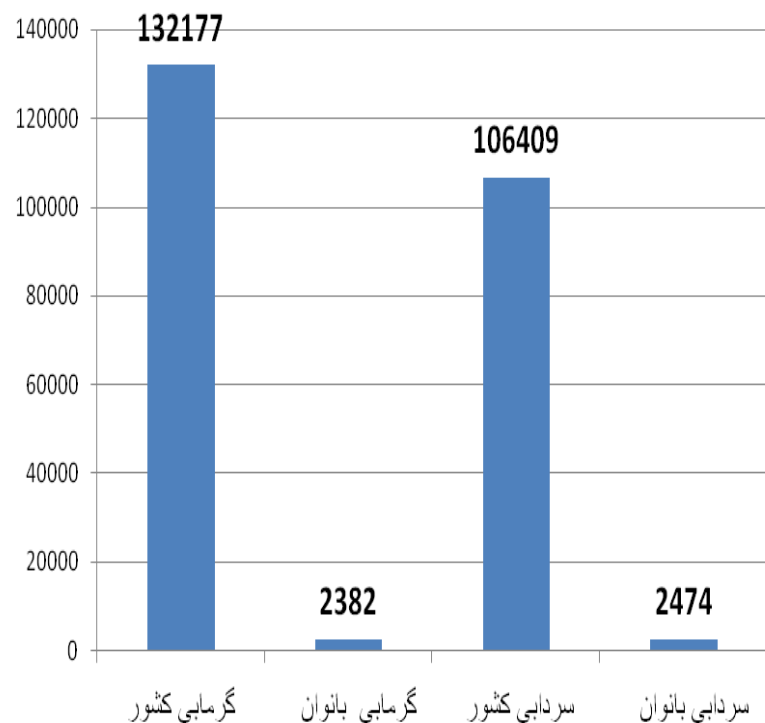
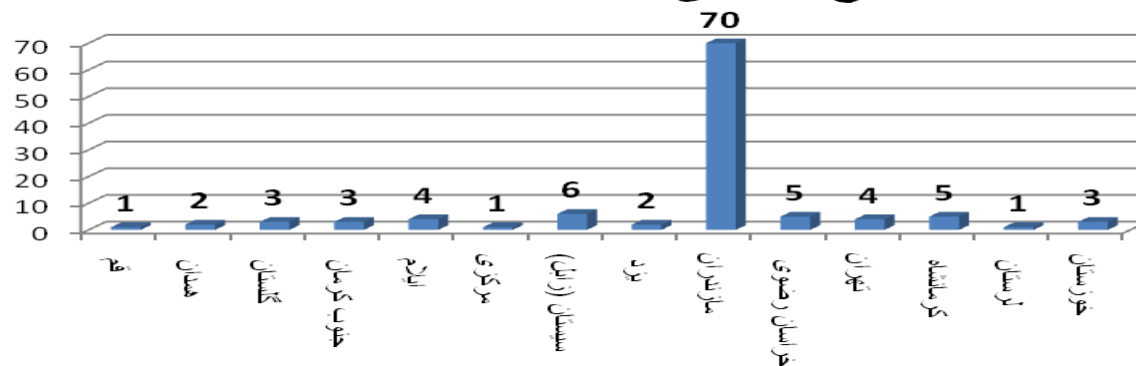

تعداد کل بهره برداران بانو در سال ۱۳۹۰

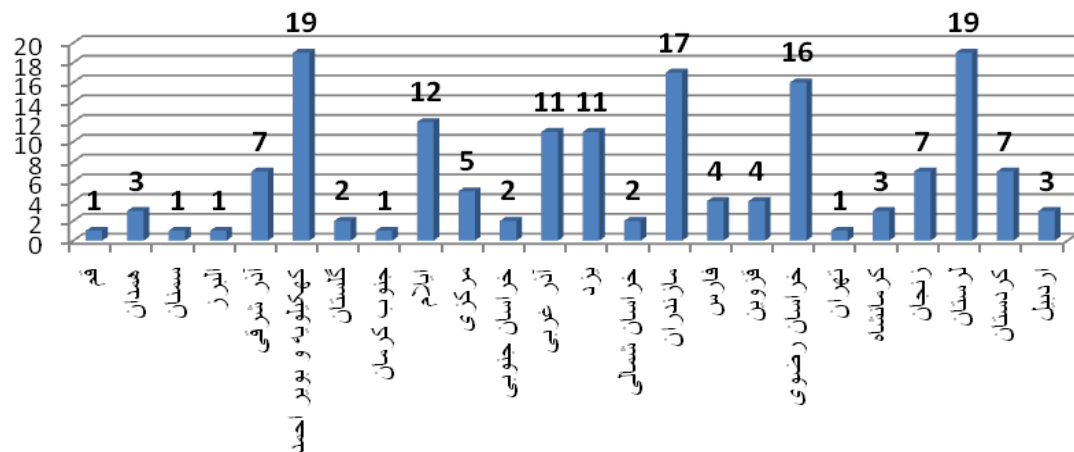

از آمار ارائه شده استان مازندران با ۹۰ پرورش دهنده بانو رتبه اول و هرمزگان با ۲۶ نفر صیاد خانم رتبه دوم و استان خراسان رضوی با ۲۴ نفر خانم پرورش دهنده رتبه سوم در کشور را به خود اختصاص داده اند.

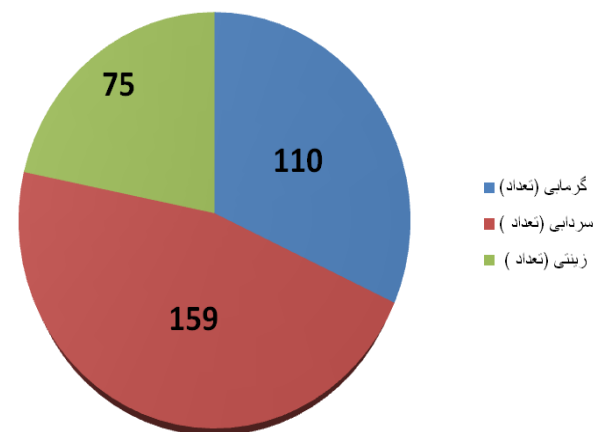
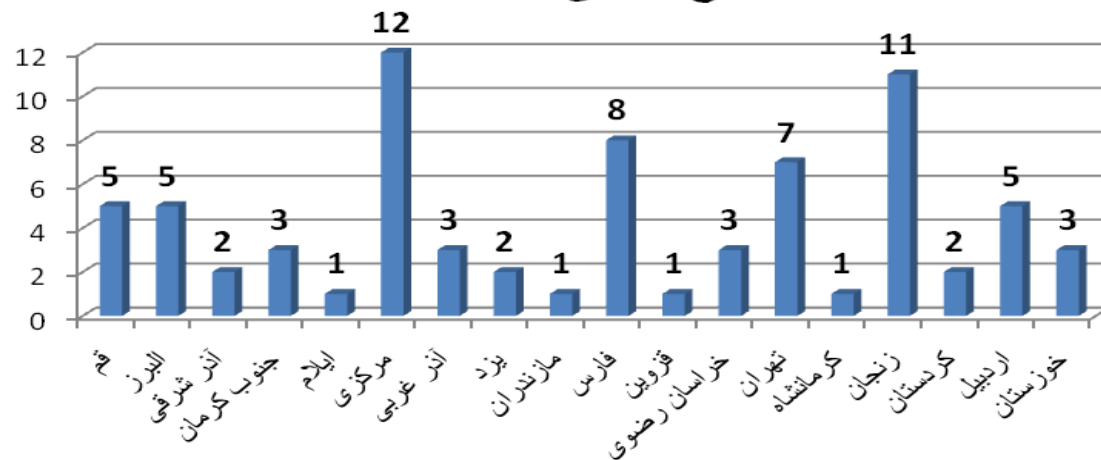
تعداد مزارع گرمابی بانوان در کشور در سال ۹۰

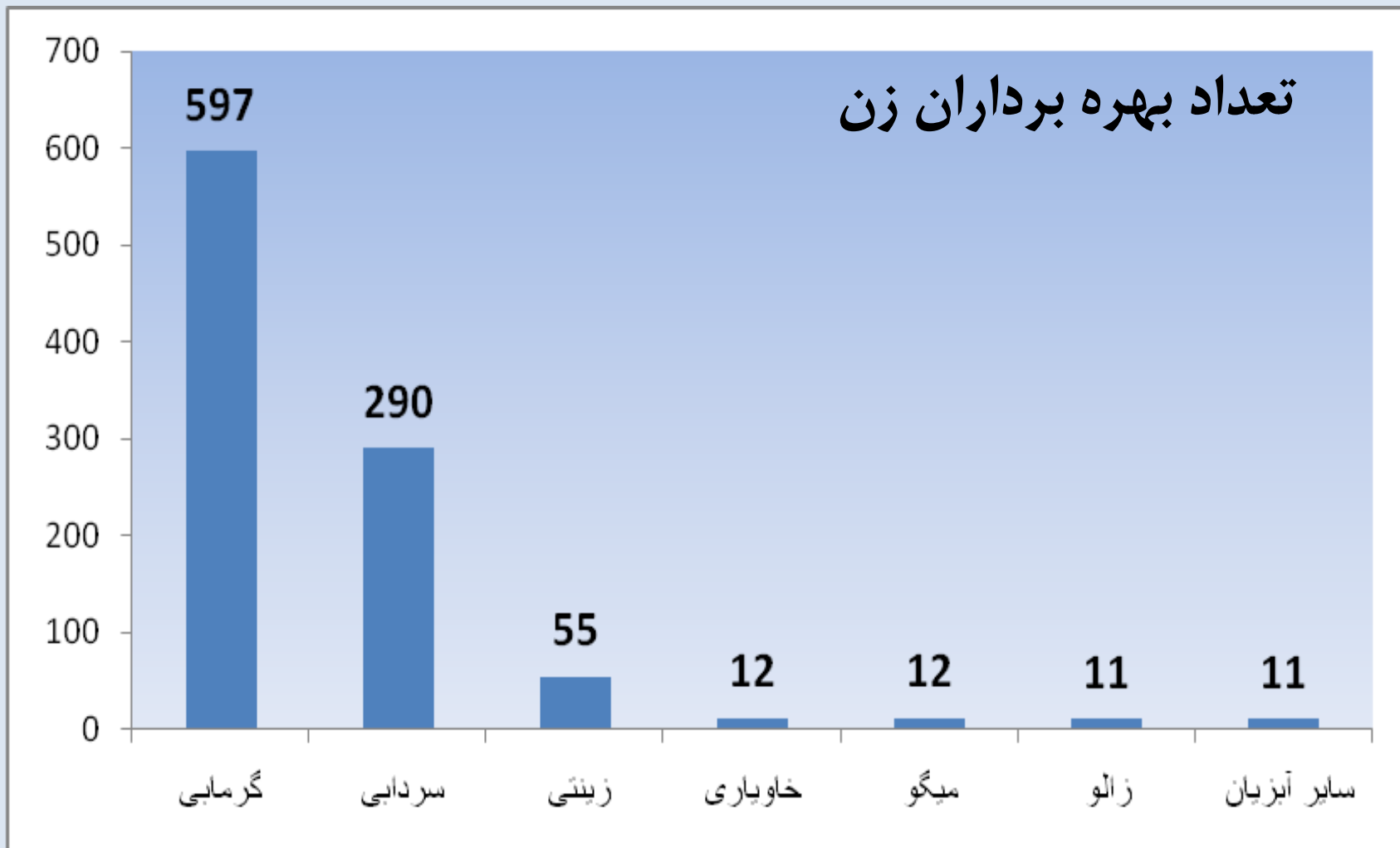
تعداد مزارع سردابی بانو در سال ۹۰

تعداد مزارع زینتی بانوان در سال ۹۰

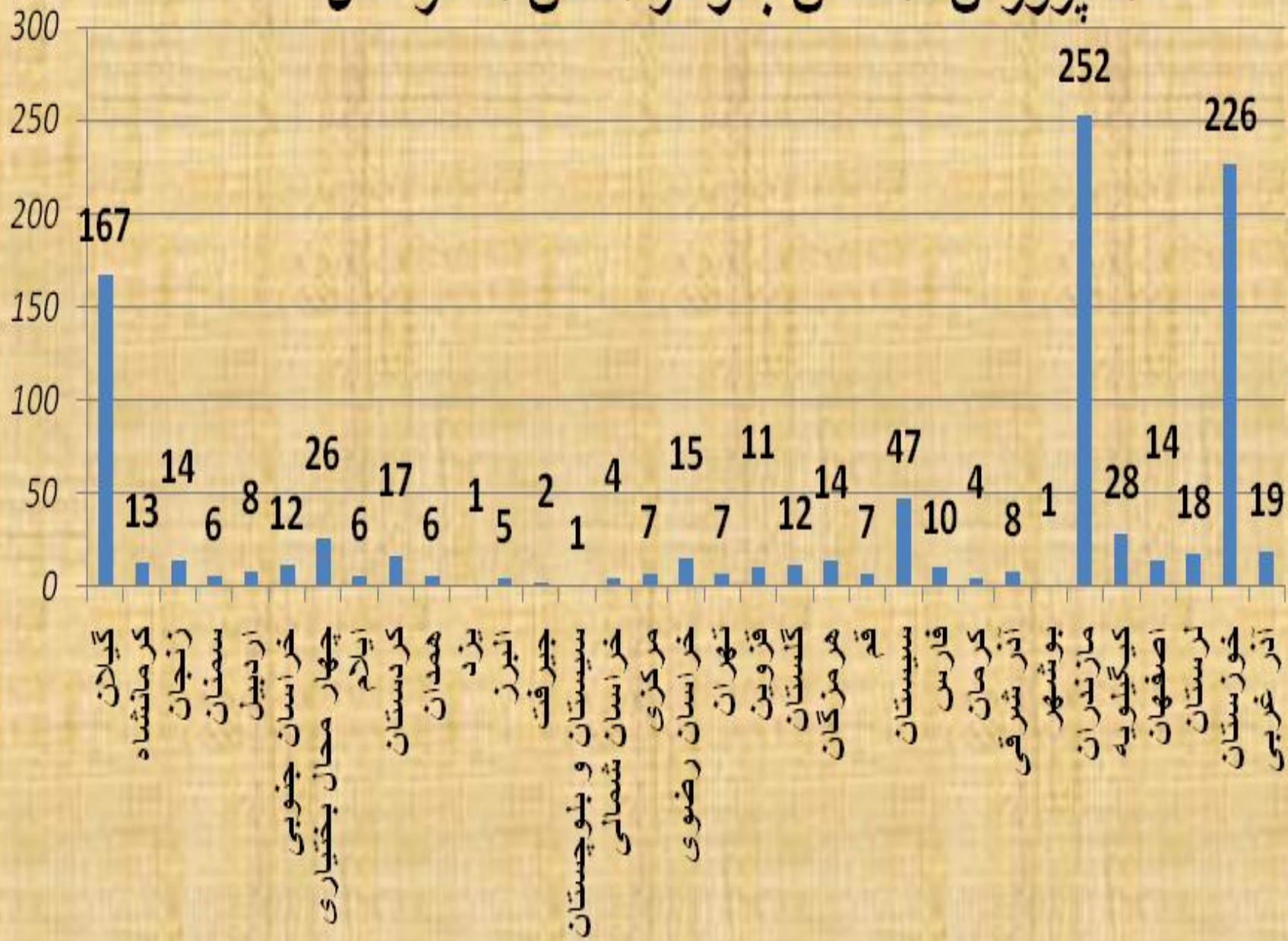

فعالیت زنان در آبیاری پروری 97

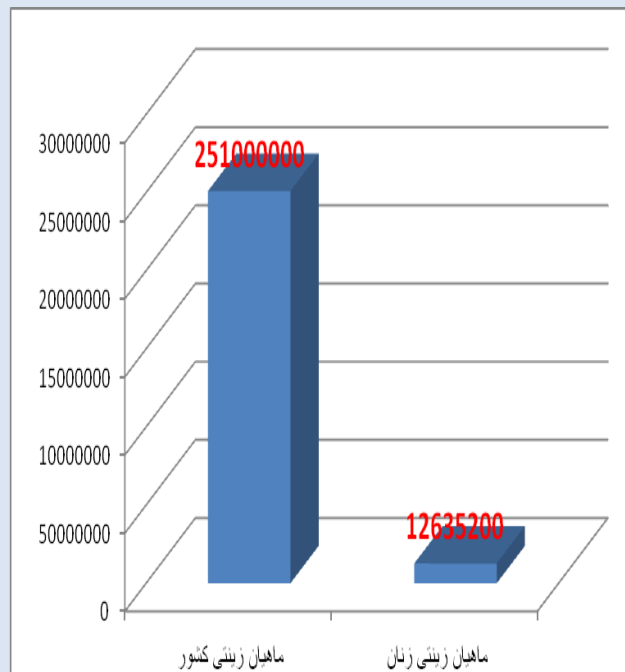
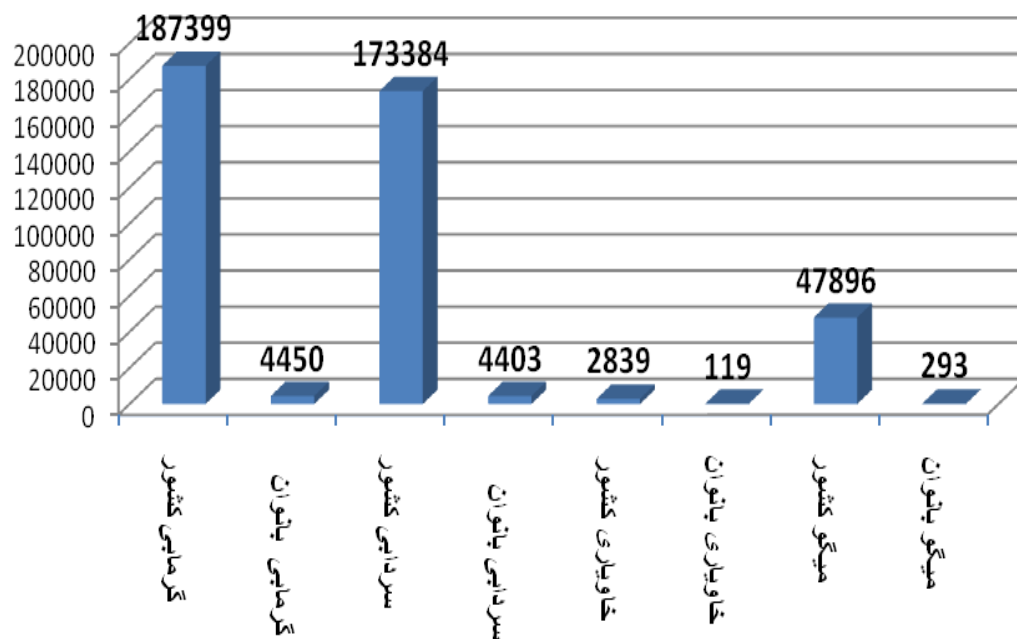

تعداد پرورش دهندگان بانو در استان ها در سال ۹۷

مقایسه تولید کشور و بانوان در سال ۹۷

مقایسه روند تولید و توسعه فعالیت بانوان در کشور

کرو کودیل	تعداد زنان						
	زالو	خاویاری	میگو	زینتی	سردابی	گرمابی	سال
1	0	0	0	75	159	110	90
1	11	12	12	55	290	597	97

پیشنهادهات

- ۱- تغییر رویکرد برنامه ریزان نسبت به جایگاه و نقش زنان در توسعه
- ۲- توجه به زنان آبی پرور به عنوان یک واحد اقتصادی- اجتماعی و تلاش برای توانمند سازی آنان
- ۳- توجه به توانمند سازی اعضای خانوار به موازات توانمند شدن زنان جهت انجام فعالیت های گروهی و خانوادگی
- ۴- فراهم کردن زمینه دسترسی زنان آبی پرور به تسهیلات قرض الحسنه در قالب وام در قبال انجام فعالیت های تولیدی
- ۵- تخصیص سهم مشخصی از بودجه های آموزشی - ترویجی به زنان آبی پرور
- ۶- مشارکت در پروژه های بین المللی , Telefood , APO , JICA , FAO
- ۷- اجرای برنامه های آموزشی در قالب همکاری های مشترک داخلی و خارجی
- ۸- معرفی پروژه با اخذ اعتبارات ملی و استانی با عنوان انتخاب، آموزش و حمایت از زنان بهره بردار
- ۹- ایجاد طرح توسعه و ترویج کارآفرینی ، بازاریابی و برگزاری نمایشگاهها برای زنان بهره بردار
- ۱۰- تشکیل اتحادیه یا تعاونی زنان آبی پرور کشور
- ۱۱- تقویت زمینه های اشتغال، افزایش درآمد و کاهش فقر

نتایج و دستاوردها

- ۱- توانمند شدن خانوار روستایی در مدیریت صحیح استفاده از منابع تولید در کشاورزی
- ۲- توانمند شدن خانوار روستایی در افزایش بهره‌وری اقتصادی بر اساس مدیریت تولید روستائی
- ۳- مدیریت پایدار و کاهش آسیب‌پذیری انسانی در خانوار روستایی
- ۴- حفظ و ارتقای پایداری در سیستم‌های محیط زیست در فعالیتهای روستائی
- ۵- توانمند شدن خانوار روستایی در امنیت و سلامت غذا و فراورده‌های کشاورزی
- ۶- ارتقای سلامت و بهداشت حرفه‌ای خانوار روستائی
- ۷- ظرفیت‌سازی اجتماعی و اقتصادی در خانوار روستائی برای حرکت در مسیر توسعه پایدار

منابع

- ☐ قانون پنج ساله برنامه ششم
- ☐ برنامه تحلیل سیاستهای برنامه های توسعه کشاورزی به منظور دستیابی به توسعه پایدار کشاورزی کشور [محمدصادق صبور](#) عضو هیات علمی دانشگاه آزاد اسلامی و [ایرج ملک محمدی](#) استاد دانشگاه تهران
- ☐ مقالات دفتر امور زنان روستایی و عشایری کشور
- ☐ سایت کار آفرینی
- ☐ سایت کسب و کارهای خانگی، سامانه مشاغل خانگی وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی
- ☐ راهکارهایی برای کاهش مصرف آب در آبیاری پروری و آبیاری پروری پایدار غلامرضا رفیعی
- ☐ کارگاه آموزشی استان گلستان مهندس حمیدرضا بیدمال
- ☐ بررسی شاخص های عمده بازار کار در سالهای ۱۳۸۴-۱۳۹۵ مرکز آمار ایران علیرضا زاهدیان، فریاسادات بنی هاشم و

❑ بررسی نقش فعالیتهای کشاورزی زنان روستایی در توانمندسازی اقتصاد خانوار بخش

برزک شهرستان کاشان آقایان یوسف قنبری ، حمید برقی و خانم قطبی نژاد

❑ نتایج طرح آمارگیری نیروی کار در تابستان ۹۸ مرکز آمار ایران

❑ دستورالعمل شیوه پرورش آرتمیا در کشور، سازمان شیلات ایران ،آقایان عبدالحی

،معدنی ،شعاع حسنی، طالبی،خانم ها کریمی وناجی

❑ آیین نامه اجرایی تولید ریزجلبک ها در استخرهای روباز ،سازمان شیلات ایران ،آقایان

عبدالحی ، معدنی ،شعاع حسنی، طالبی،خانم ها کریمی وناجی

❑ پرورش ماهیان زینتی ، و طرح های اشتغال خانگی ، مهندس الهی

❑ GENDER IN FISHERIES AND AQUACULTURE M O D U L E 1

- ❑ Belton, Ben, and David Little. 2008. “The Development of Aquaculture in Central Thailand: Domestic versus Export-Led Production.” Journal of Agrarian Change (1): 123–43**
- ❑ NORAMBUENA , R . 1996 . Recent trends of seaweed production in Chile .Hydrobiologia**
- ❑ FAO 2017**

A large number of rainbow trout are swimming in clear, shallow water over a rocky riverbed. The fish are mostly oriented in the same direction, with some showing their characteristic rainbow-colored sides. The water is a light greenish-yellow color, and the rocky bottom is visible through the clear water. The fish are of various sizes, and their movements create gentle ripples in the water.

سپاس از توجه شما